

Devrimci Demokrat Gençlik

yaşasın gençliğin örgütsel ve hareket birliği

Newroz Kutlu Olsun

**analar çocuklarınıza
ana dilini öğretiniz**

Sayı: 2

Mart 1978

Fiatı: 750 Krş.

D.D.K.D. ÜZERİNDEKİ BASKILAR VE BASIN

DDKD YÖNETİMİ, GENÇLİĞİMİZİN MERKEZİ KİTLE ÖRGÜTÜ OLAN DDKD ÜZERİNDEKİ BASKILAR VE BU BASKILARA KARŞI BASININ TAKINDIĞI TAVIRLA İLGİLİ OLARAK BİR DEMECİ VERMİŞLERDİR. DEMECİN TAM METNİNİ YAYINLIYORUZ.

Ezen ve ezilenlerin sömürünün olduğu her yerde toplumsal kavgalar ve çekişmeler kaçınılmazdır. Bu kavga ve çekişmeler hayatın her alanında sürer. Karşıt kutuplaşmalar her fırsat ve her olaktan yararlanarak kendi çıkarları doğrultusunda savaşım verirler. Bir tarafta ezilenler, ezenlerin sömürü ve baskılarına karşı direnirken, diğer taraftan ezenler oluşan devrimci muhalefeti ezmek, zararsız hale getirmek için her türlü yönteme başvururlar.

Basit savaşım aracı olan bildiriden tutun da silahlı savaşım kadar çeşitli savaşım araçları vardır. Basın ve yayında etkin olduğu kadar, önemli bir savaşım aracıdır. Hele devrimci güçlerin sömürücülere karşı savaşımında basın ve yayının önemi büyüktür. Egemen güçlerin basın ve yayından en geniş şekilde yararlandıkları ve kendi tekellerinde tuttıkları çıkarlarına ters düşen ilerici yayınları engelledikleri, ellerinden geldiğince baskı altında tuttıkları bilinince, bu önem açıkça anlaşılır.

Kuşkusuz bunlar bilinen şeylerdir. Zaten anlatmak istediğimiz de bunlar değildir. Anlatmak istediğimiz, ülkemizde sömürgecilerin, demokratik kuruluş ve yayınlar üzerindeki anti-demokratik uygulamaları ve uygulamalara karşı ilerici basının takındığı tavidir.

Öteden beri, demokratik kitle örgütleri ve ilerici yayınlar üzerinde, özellikle de kürkçe yayın yapanlar üzerinde yoğun bir baskı uygulanmaktadır. Roja Welat, Rızgari ve Devrimci Demokrat Gençlik dergilerinin toplatılması, yetkililerinin tutuklanması bu uygulamaların somut örnekleridir.

Yıllardır, gençliğimizin acısını çektiği dağınıklığa, yanlış savaşım biçimine ve örgütsüzlüğe son verip, onu sağlıklı bir yapı temelinde örgütleyen DDKD'nin kuruluşuyla egemen güçlerin baskıları daha da hızlandı. Genel merkezimizin kuruluşunu engellemek için her çareye başvurdular. Uzun bir süre kurucu arkadaşları havadan sudan gerekçelerle, evraklarıyla beklettiler. Ama tüm bunlara rağmen genel merkezimizin tüzel kişilik kazanmasını engellemediler.

DDKD kurulur kurulmaz, Devrimci Demokrat gençliğimiz onu bağrına basmış ülkemizin en ücra köşelerinde şube kuruluş çalışmaları başlamış ve binlerce genç saflarımızda toplanmıştır. Bu durum sömürgecilerin çılgına dönmelerine neden oldu, yetkililer çeşitli il ve ilçelerde açılan şubelerimizi kapatmaya, faaliyetlerine son vermeye başladılar. Hiç bir yasal dayanağı olmayan gerekçeyle, açılmış şubelerimizin faaliyetlerine son verilirken aynı gerekçeyle açılış çalışmalarının sürdüğü yerlerde de engelleme yoluna gitmişlerdir. Gösterdikleri gerekçede şu: "Tüzüğünüz, İçişleri Bakanlığınca onaylanmadan şube açamazsınız" Oysa Dernekler Yasası, "Dernek kurmanın izne tabi olmadığını" açıkça belirtmektedir. Görüldüğü gibi egemen güçler kendi yasalarını çiğneme pahasına, gençliğimizin örgütlenmesini engelleme yolunu tercih etmişlerdir.

Biz bu gibi baskı ve uygulamaları beklemiyor değildik. Tersine önceden bu baskılara göğüs germeğe hazırlıklydık ve göğüs gerdik de. Ne var ki, ilerici basının bu kadar suspus olacağını hiç beklemiyorduk. DDKD'nin kuruluşundan bu güne kadar süre gelen baskı yöntemlerine karşı, sol adına çıkan ama özünde Kemalizmle yoğrulmuş burjuva basınına diyeceğimiz yok. Ama ilerici-demokrat nitelikli basının, burjuva basını gibi herşeyi hasıratlı edip, gözünü kulağını kapatarak sömürücülerin çirkefliklerini örtme tavrını bekliyoruz. Bunun içindir ki, DDKD'yle birlikte diğer demokratik kuruluş ve yayınlar üzerinde uygulanan anti-demokratik yöntemlerin karşısında, belirttiğimiz nitelikte olan, basının suskun davranması bizi gerçekten düşündürmektedir. Hele söz konusu uygulamaları kınayarak ilerici basını göreve çağıran "Devrimci-İlerici Kamuoyuna" başlıklı bildirimize karşı aynı davranışın devam etmesi yanında, KURTULUŞ haftalık gazetesinin devrimci yayın ahlakını zedeleyen tavrı bizi daha da düşündürmüştür.

KURTULUŞ gazetesi bildirimizden bir iki alıntı yaparak 7. sayısında yayınlamıştır. Ne varki, bildirimizi özünden kopararak onu tahrif ederek kendi subjektif yargısı doğrultusunda, çarpıtarak yayınlamıştır. Örneğin bildirimizde yer alan şu pasajı nasıl tahrif ettiğine bakalım. Bildirimizde şöyle: "Ülkemizin sömürge koşullarında geçmişte, Devrimci Demokrat gençliğin emperyalizme, Faşizme, sömürgeciliğe ve yerel gericiğe karşı savaşımı örgütsüz ve merkezi olmamakla birlikte onurlu bir yeri vardır..."

Kurtuluş (Haftalık gazete) bu pasajı, devrimci-ilerici yayın politikasından hiç beklenmeyen yoz bir tavrıla şöyle yayınlamıştır: "Ülkemiz sömürge koşullarında devrimci demokrat gençliğin emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe, ve yerel gericiğe karşı merkezi bir örgütü yoktur..."

Dikkat edilirse, biz gençliğimizin geçmişte örgütsüz olduğunu ve bundan anlaşılan; şu anda bu örgütsüzlüğün giderildiğini belirtmiş olduğumuz halde, kurtuluş tam tersine "...Devrimci Demokrat Gençliğin... merkezi bir örgütü yoktur..." biçiminde vurgulamıştır. İşte esas ilginç nokta da burasıdır. Çünkü bildirinin -bu konu dışında- kapsadığı diğer konuları aynen yayınlamasına rağmen, yalnız gençliğimizin örgütsel birliğinin vurgulandığı yerleri tahrif etmesi gerçekten ilgi çekicidir.

İşte ikinci pasaj: "...DDKD'nin işçi-köylü-öğrenci gençliğin tek örgütü olacağına inanıyor ve bu uğurda sonuna kadar savaşım vereceğimizi vurguluyoruz..."

Kurtuluş, yine aynı konuyu çarpıtmış ve kendi subjektif yargısını aktararak şöyle yazmıştır: "...İşçi-köylü-öğrenci gençliği örgütlenme çalışmalarımızı sürdürüceğiz." Görüldüğü gibi gençliğimizin örgütlülüğünün belirtildiği yerleri olduğu gibi aktarmaktan sürekli kaçınmıştır.

Bizce bu tek şeyi ifade eder. O da şu: Ülkemiz gençliğinin dağınıklık ve örgütsüzlükten, merkezi ve örgütlü bir konuma geçişini görmemezlikten gelmek veya bundan korkmaktır. Yoksa somut olan bir gerçeği söylemekten kaçınmak başka neyi ifade eder?

Kurtuluş bu tavrıyla iyi niyetli olmadığını göstermiştir. Onun niyeti ne olursa olsun, DDKD'nin gençliğimizin tek örgütü olma yolunda hızla ilerlediği nesnel bir gerçektir.

İşte ilerici-devrimci kamuoyunun, Sömürgecilerin baskı ve uygulamalarına karşı takındığı tavrı böyledir ve bundan öte gitmemiştir. Ama biz bu gibi tavrılara düşmeyeceğiz ve anti-demokratik uygulamalara karşı kararlı savaşımımızı yılmadan yürüteceğiz.

Okuyucuya;

Dergimiz DDG ikinci sayısıyla yayın hayatına devam ederken; hemen fark etmiş olacağınız gibi bir takım değişiklikler yaptı. Bu değişiklikler bazı zorluklar karşısında yapıldı, bu zorluklardan en önemlisi de;

Dergimizin okuyucuya zamanında ve güncelliğini yitirmeden yetiştirilmesinde çekilen zorluklardı. Bilindiği gibi dergimizin birinci sayısı İstanbul'da basıldı ancak, zamanında yetiştirmede; matbaa tekniğinin geri olması ve buna bağlı olarak baskı işlerinin bir iki hafta alması, okuyucuyla merkezimiz arasında ulaşımın geç olması ve buna benzer bilinen nedenlerden dolayı zorluklar çekildi.

Dergimiz, yukarıda saydığımız nedenlerden dolayı ikinci sayısından itibaren Veb Ofset tekniğiyle Ankara'da basılacak, tabi bu baskı tekniğine geçerken onun özelliklerine de uymak zorundayız, dergimizin ebatını ve kâğıt kalitesini değiştirmek zorunda kaldık. Okuyucumuzun hoşgörüsüyle karşılayacağını umarız. Saygılarımızla.

Devrimci Demokrat
Gençlik

.....HABERLER.....

Esir kampı mı, pirinç kuyruğu mu?

Sömürgeci güçler, mazlum halkımız üzerindeki baskı, sömürü ve zulmü dün olduğu gibi bugün de devam ettirmektedirler. Halkımızın gelişen proleter devrimci mücadelesini bastırmak için onu açlığa ve yoksulluğa sürüklemektedirler. Bunların örneklerini ülkemizin her yerinde görmekteyiz.

Halkın ihtiyacı olan pirincin Belediye tarafından dağıtılması gerekirken, Karakol-Belediye işbirliği ile pirinç, Jandarma dipçigi altında dağıtılmıştır. Dağıtım sırasında Karakol Yüzbaşısı Atilla Süral halka hakaret etmiş, ağızdan çıkabilecek her türlü küfürleri kullanmıştır. Ayrıca

küfürlerden çok jandarma coplarıyla karşı karşıya kalmışlardır.

Yoksul halk 5 - 6 saat pirinç kuyruğunda beklemesine rağmen yarısından fazlası küfürden ve dayaktan başka bir şey alamamıştır.

İnsanlık çalışma saatlerini 5-6'ya indirirken (Sovyetler Birliği vb. ülkeler) halkımız 5-6 saat pirinç kuyruğunda beklemektedir.

Sömürgeci güçler ve onların işbirlikçileri halkımızın yükselen devrimci savaşımını engellemektedirler.

KOZLUK'TAN BİR DEVİRİMCİ

BEŞİRİ' DEKİ

AŞİRET KAVGASI

Siirt ilinin Beşiri ilçesinde 11. 12. 1977 Pazar günü yapılan mahalli seçimlerde meydana gelen olaylarda iki kişi ölmüş, birden çok kişi de yaralanmıştır. Olay geçmişten beri aralarında kan davası bulunan KARABULUT ve TARHAN aileleri arasında cereyan etmiştir.

Olay, sömürgecilerin ülkemiz genelinde uyguladığı politikaların bir sonucudur. "Aşiret çatışmaları ve kan davalarının körüklenmesi"dir. Bu politika ilçemizdeki olaylarda tüm açıklığıyla uygulanmıştır. Şöyle ki: İlçe Kaymakamı seçimlerde ilçe merkezinde gerginliğin doruğuna ulaştığı, çatışmaların başlamasının an meselesi olduğunu bildiği halde hiç bir güvenlik önlemi almamış, bizzat olayların çıkması için tarafları kışkırtmıştır. Çatışmanın başlaması için provakatorce silah patlatmıştır. Kaymakamın bu tutum ve davranışları CHP iktidarı tarafından değerlendirilmiş, Kaymakam açığa alınmıştır.

Olaylar tüm şiddetiyle devam etmekte, çatışmasız gün geçmemektedir. Her zaman olduğu gibi, saldırıların boy hedefi Devrimci Demokrat gençlik ve emekçiler olmaktadır.

Olayların akabinde ilçemiz, yerli egemen güçlerin silahlı milis güçleri tarafından adeta işgal edilmiştir. Bu güçler, güvenlik kuvvetlerinin gözleri önünde emekçi halkı kurşunlayıp, dövdükleri halde sömürgeciler bu uygulamalara seyirci kalmakta, aynı zamanda bu güçleri teşvik etmektedirler. Emekçi halkımız üzerindeki baskılar bununla da kalmıyor. Orta çağda dahi uygulamaları çok az görülen bazı entrikalar yapılmakta, köylülerden silah ve diğer giderlerin karşılanması için zorla para alınmakta, köylüler silahlı çatışmalara gönderilmektedir. Bunun sonucunda ölenler feodallar değil, emekçiler olmaktadır.

11.12.1977 tarihinden itibaren çeşitli olaylar meydana gelmiştir. Bu olaylarda dört kişi ölmüş, ondan fazla kişi sakat kalmıştır. Olaylar gittikçe daha geniş boyutlar kazanıyor. Ölü sayısını önlemek, yörede mal ve can güvenliğini sağlamak için ilgilileri ve ilerici basını tekrar tekrar göreve çağırıyoruz.

Kahrolsun Halkımızı birbirine kandıranlar.

Kahrolsun Emekçi Halka zulüm edenler.

Kahrolsun Ağalar.

Yaşasın Emekçilerin, Köylülerin, Gençliğin Feodal güçlere karşı Birliği Beşiri Devrimci Demokrat Gençler

Emperyalist, sömürgeci burjuvazi ideolojisinden kaynaklanan stratejisinin gereği olarak sömürge halkalarını yokluk işsizlik ve ölüme terk etme anlayışı ilçemiz ve çevresinde bütün şiddetiyle uygulanmaktadır. Aylardan beri ilçemiz ve çevresinde doktor yoktur.

Şöyle ki; ilçemiz ve çevresinde sağlık ihtiyaçlarını karşılayan sağlık ocağı doktoru Cüneyt Bozkurt da mazeretini ileri sürerek üç aydan beri rapor almakta, fakat bir yandan özel çalışmasıyla görevini yapmaktadır! Diğer yandan Silopi'de görevli doktor M. Emin Uluğ Silopi - Cizre merkez ilçeleriyle kırsal bölgelere bakmaktadır. Diğer doktorun oyunları yetmiyormuş gibi Silopi doktoru M. Emin Uluğ da bir aylık rapor alarak memleketine gitmiştir.

Bilinçli olarak sefalet ve hastalıklarla karşı karşıya bırakılan halkımız hem sömürgecilere hem de şımarık sağlık uzmanlarına gereken dersi verecektir.

CİZRE HABER BÜROSU

CİZRE HABER BÜROSU

...kisa..kisa...

● 21 Şubat uluslararası sömürgecilik ile savaş günü DDKD Genel Merkezi ve şubelerinde kutlandı.

● Siverek Devrimci Demokrat Gençliğinin 21.1.1978 günü LENİN'in 54. ölüm yıldönümüyle ilgili yaptığı toplantıda, konuşmacılar büyük önder LENİN'in gençlik yıllarındaki mücadelesi ve kişiliği üzerinde bazı konuşmalar yaptılar. Lenin'in devrimci savaşımı ve Marksizme olan katkısı belirtildi. Bu arada Lenin'le ilgili ve diğer işçi marşları okundu.

● Daha önce gerekçesiz olarak kapatılan DDKD Bitlis Şubesi ve Bitlis Halk Kültür Derneği gençliğimizin kararlı savaşımı sonucu yeniden açıldı.

● DDKD Sason Şubesi, yayınladığı bildiride emekçi halkımız, özellikle tütün üreticileri üzerindeki baskıları kınamış ve üreticilere, tütünlerini tefecilere satmamları için çağrıda bulundu. Bildirilerin sonunda da, Devrimci Demokrat Gençlik olarak halkın mücadelesinin yanında yer alacaklarını bildirdiler.

● DDKD Yüksekova Şubesi yayınladığı kuruluş bildirisinde, Yüksekova gençliğini ülkemiz gençliğinin merkezi kitle örgütü olan DDKD saflarında birleşmeye çağırıyor.

● DİSK GENEL - İŞ Diyarbakır Şubesi ve DDKD Genel Merkezi ayrı ayrı yayınladıkları bildirilerde, Diyarbakır Belediye Başkanının belediye işçileri üzerinde yaptığı baskıları kınadılar.

● TÖB - DER Diyarbakır, Çermik ve Beşiri Şube seçimlerini Devrimci Demokrat Öğretmenler Grubu kazandı.

● Van TUM - DER ve TÜTED seçimlerini Devrimci Demokrat Memurlar ve Teknik elemanlar kazandı.

● Diyarbakır Univ. Fen Fakültesi Öğrenci Temsilciliği seçimini Devrimci Demokrat Grup kazandı.

● DDKD Kahta Şubesi açıldı.

Yeni hükümete karşı tavrımız nasıl olmalıdır

Demirel'in Başbakanı bulunduğu II. MC hükümetinin yıkılacağı öteden beri biliniyordu. Kuruluşundan yakıldığı güne kadar kendi açısından da olsa tutarlı ve uyumlu olamamış, üç başlı olma görünümünü sürdürerek; kendi içinde tutarlı olamama durumunu daha da ağırlaştırıp sonunu bir bakıma kendi eliyle getirmiştir. Ekonomik, politik hiçbir soruna uygun çözüm getiremeyen MC, böylelikle çöküş sürecini daha da hızlandırmıştır. Ekonomik bunalımın ağırlaşması, iktidar ortağı olan MHP'nin özellikle faşizmi tirmandırması, bu uğraşında AP'nin desteğini sağlaması yada AP'nin desteklemek istemesi, onların deyimiyle anarşinin toplumun bütününe yayma karakterini kazanması; bu durumdan hoşnut olmayan tekerci burjuvazinin de dikkatini çekmiştir. Öyle ki, burjuvazinin sözü edilen kesimi artık II. MC'nin bu yapısı ve uygulamasıyla özlediği ortamın sağlanamayacağı kanısına varmıştır.

Kuşkusuz II. MC'nin yıkılışının nedenleri yukarıda söylenenler değildir. Bunlarla birlikte Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi, ekonomik hakları için kararlı bir biçimde savaşması, tirmandırılan faşizme karşı olanakları ölçüsünde ve örgütlü olarak karşı koyması, genel grev hakkının alınması, lokavtın hak olmadığı bu nedenle de kaldırılması gerektiği için mücadele etmesi, giderek eylemlerini siyasallaştırmaya yönelmesi, ve halkımızın kendi ulusal ve demokratik hakları için, çeşitli düzeylerde, ayrı mücadele biçimleriyle etkinlikle, kararlıkla mücadele etmesi, II. MC'nin yıkılışını etkileyen etkenlerin başında gelmektedir.

Söylediğimiz başlıca bu iki etkenden ötürü doğan kuşkular, tekerci sermaye arasında bu konuda görüş ayrılıklarına yolaçmıştır. Aynı ayrılıkların siyasal yaşamda da kendini göstereceği açıktır. Zaten AP arasında II. MC'nin sürdürülüp sürdürülmemesi konusunda yoğun bir biçimde tartışmaların yapılmasının nedeni sermaye grupları arasındaki ayrılıklardır. AP'deki tartışmaların ortak yanı II. MC hükümetinin yürümeyeceğiydi. Bu ortak yanlarına karşılık soruna getirilen çözüm biçimleri değişti. Kimileri AP'den istifa ederek, kimileri AP'nin yönetimini zorlayarak koalisyondan ayrılmasını sağlayıp II. MC hükümetini düşürmek istiyorlardı. İkinci tezi savunular AP'nin koalisyondan ayrılmasından hemen sonra bir CHP - AP koalisyonunu da aynı zamanda öneriyorlardı. Sonunda ilk çözüm biçimini önerenler, AP'den istifa etmek konusunda aldıkları kararları uygulayarak II. MC hükümetinin iktidardan düşürülmesini sağladılar.

II. MC hükümetini oluşturan partileri sınıfsal temellerini burada uzun uzadıya anlatmak konumuzun boyutlarını bir yerde aşır. Ancak şu kadarını söyleyebiliriz ki, II. MC faşist bir iktidar değildi. Faşist partinin de ortağı bulunduğu iktidar ortaklığıydı. Bir yanda faşist MHP, diğer yanda hızla faşistleşmeye doğru yol alan AP ve gerici, dinci MSP'den oluşan gerici-faşist ortaklığı biçiminde somutlaşan iktidardır. O dönemde faşizmin tirmanışının olumlu etkeni ve aynı zamanda faşist partinin de içinde bulunduğu II. MC'nin düşürülmesi, yerine burjuva demokrasisinin koşulları içinde daha demokratik bir hükümetin kurulmasını istemek, sosyalistlerin, ilerici-demokratların, en geniş anlamıyla II. MC'ye karşı olan herkesin demokratik görevidir. Bu iktidar değişikliği parlamenter kurallara göre olacağından, belirleyici olan parlamento-daki güçler dengesiydi. Bu bakımdan ilk akla gelen seçenek, CHP'nin önderliğinde kurulabilecek olan hükümetti. Kaldı ki, bunun dışında başkibir olanak ta yoktu. O günkü koşullar içinde sözünü ettiğimiz hükümet seçeneğini Faşizme yeğlemek, istemek kanımızca en doğru tavrıdır.

VE YENİ HÜKÜMET

CHP'nin öncüsü ve ağırlıkta olduğu bir iktidarın kurulması ve onun toplumsal koşulların gerektirmesi sonucu istenebilir olması, kurulan iktidarın hiç eleştirilmemesi, onun doğrultusuna girileceği anlamına yorumlanmamalıdır. Her şeyden önce CHP ve ortaklarının iktidarı burjuvazinin sınıf çıkarlarını uzun dönemde güvence altına almayı amaçlamıştır. CHP, kendi sınıfsal yapısı, anlayış ve düşüncesinin gerektirdiği uygulama nedeniyle faşizmin tirmanışına engel olması gereken bir partidir. Yine sosyal demokrat düşünce ve anlayışı gereği emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi uzlaştırmaya çalışan bir partidir. Burjuva anlamıyla düşünce özgürlüğünden yana olması, bu nedenle 141-142. ceza yasası maddelerinin istenen biçimde olmasa da değişikliğini benimsemesi, Batı Avrupa'nın ileri kapitalist ülkelerinde ne varsa aynısının Türkiye'de olması gerektiğini savunması; CHP'yi burjuva demokrat düşüncenin egemen olduğu bir kimliğe kavuşturmuştur. Bu yanıyla CHP, burjuvazinin diğer kesimlerini siyasal alanda temsil eden partilerin yanında daha ilerici bir konumda göstermektedir. Bir diğer yanıyla da CHP gerici, sömürgeci bir partidir. (Şöyle ki; halkımızın varlığını benimsemeye kesinlikle yanaşmaması, asimilasyonu daha ince yöntemlerle sürdürmek istemesi, sömürgeci politikayı kendisince daha uygar (!) ölçüler içinde uy-

gulamaya çalışması) ve tekerci burjuvazinin partisi olması nedeniyle birlikte belirttiğimiz özellikleri de onun gerici olduğunu göstermektedir.

Bu gerici yan CHP'nin toplumsal ve siyasal koşulların zorunluluğu karşısında onun desteklenebileceği olasılığını ortadan kaldırmaz. Çünkü günümüzde emek de sermaye de uluslararası bir karakter kazanmışlardır. İkisinden birini olumlu yada olumsuz etkileyen her etken, şiddeti ne olursa olsun, şu yada bu biçimde her ikisinden yana olan güçleri de etkileyecektir. Başlıca bu nedenden ötürü emekten yana olan tüm güçlerin, kendi koşullarının elverişliliği ve örgütsel yetkinliği ölçüsünde sermayeye karşı tavrı almak zorundadırlar. Bu anlamda emekten yana olan halkımızın mücadelesiyle Türkiye proletaryasının mücadelesi arasında zorunlu -enternasyonal- bir bağ vardır. İşçi sınıfı hareketini olumlu yönde etkileyen her hareketin bizim mücadelemizi de olumlu yönde etkileyeceği kuşkusuzdur.

Günün koşullarında CHP desteklenmişse, başlıca bu nedenden ötürüdür.

CHP'nin ağırlıkta olduğu yeni hükümetin bazılarınca sanıldığı gibi emekten yana sonuçlar doğurabilecek sorunları gerçekten çözebileceği beklenemez. Buna karşılık en azından MC kadar olumsuz olacağı da düşünülemez. CHP siyasal ve buna bağlı olarak örgütsel yapısı gereği, Türkiye'de bazı devlet kurumlarına yerleştirilen faşistlerin yerlerinden alınması, yerlerine sosyal-demokrat düşüncede olan kişilerin yerleştirilmesiyle bu kurumların faşistleştirilmesini önleyebilir, yada en azından bunu kısmen başarabilir. Yoksa CHP'den faşistlere tam ve kesin darbe vuracağı, bunların tümünü etkisiz duruma getireceği beklenemez. Çünkü faşistlere, faşistleştirilmiş kurumlara, faşist örgütlere kesin, ölümcül darbeyi ancak sosyalistler indirebilir. Sosyalistler ancak ülke özgürlüğünde faşizmi kökten çözebilirler. CHP sosyalist bir örgüt olmadığına göre ondan böyle bir uygulama beklemek yanlış olur. Ne var ki, CHP'yi "Sürekli faşizmi uygulayan oligarşinin taze kanı" olarak tanımakta yanlışdır, bu anlayış bizi CHP'yi faşist bir parti olduğu sonucuna kadar götürür.

CHP bir yanıyla faşizmin tirmanışına karşıyken; diğer yanıyla işçi sınıfının mücadelesine, halkımızın varlığına ve onun ulusal demokratik istemlerine de karşıdır.

TAVRIMIZ NE OLMALIDIR?

Demokratik mücadele alanında uğraş veren, yerini alan gençliğimizin tavrını -Türkiye'nin bugünkü koşullarında- belirleyen etken, onun faşizme karşı emekten yana olan uygulamaları olacaktır. (CHP'nin sermayenin partisi, sömürgecilerin partisi olması nedeniyle özünde tavrı olumsuz olmakla birlikte, siyasal ve toplumsal koşulların gerektirmesi sonucu biçim olarak değişebilir) MC'nin iktidarda olduğu dönemlerde başlıca güncel görev faşizme, faşizmin tirmanışına karşı tavrı almak, onu engellemek, MC'nin iktidardan düşürülmesinin koşullarını oluşturmaktır. Bu gün artık MC'nin iktidardan düşürülmüştür. Bir bakıma, nesnel anlamda faşizmin iktidara tirmanışı durdurulmuştur denebilir. Faşistler buna karşılık boş durmamakta, özellikle şiddeti tirmandırmaya çalışmaktadırlar. Bu noktada faşistler yalnız değil, bunlarla birlikte; şiddeti mutlaklaştıran, her sorunun ancak şiddetle çözülebileceğine inanan Maocular ve küçük burjuva maceracıları da aynı tavrı içine girerek onların istediği ortamın oluşturulmasının -bilererek- aracı oluyorlar. Oysa günümüzün koşullarında şiddetten yarar umanlar sadece ve sadece faşistlerdir. Bu bakımdan şiddetin önlenmesi aynı zamanda faşistlerin gerilediklerinin belirtisi olacaktır.

CHP, devlet kurumlarından faşistleri attığı, kontr-gerilla vb. yasa dışı örgütleri ortadan kaldırmaya çalıştığı ve şiddetin tirmanışını hızlandıran yada özellikle tarımın istemlerine karşı önlemler aldığı sürece; haklı olarak onun bu anti faşist davranışları desteklenirken, diğer yandan CHP'nin sömürgecilerin, sermayenin partisi olduğu, halkımızın ve proletaryanın umudu olamayacağını, özellikle vurgulayıp, gerçek yüzünü açığa çıkarmak, sınıf yapısını ortaya koyarak halkımıza tanıtmaktır. Yoksa, CHP'nin ağırlıkta olduğu bir hükümet işbaşındadır, nasıl olsa anti faşist niteliğinden ötürü faşizmin tirmanışını durduracaktır gibi bir düşünceye kapılmak son derece yanlıştır. CHP yetkililerinin bu güne kadar verdiği tüm demeçlerinde sağa karşı olduğu kadar, sola da karşı olduklarını açık seçik ve vurguyla belirtmişlerdir. Bu bakımdan çok duyarlı ve dikkatli olmalıyız.

İktidar değişikliğiyle birlikte gençliğimiz yeni bir durumla karşı karşıyadır. Toplumsal ve siyasal koşulların gerektirdiği tavrı mutlaka alınmalıdır. Yeni durumun getirdiği değişiklik nedeniyle, kanımızca tavrı şöyle olmalıdır: Hükümetin anti faşist tavrı desteklenirken, onun, sermayenin sömürgecilerin iktidarı olduğu da birlikte vurgulanmalıdır. Gerçek kimliği tüm açıklığıyla ortaya konulmalıdır.

Sömürgeciliğe karşı mücadele ve gençlik

KISA BİR AÇIKLAMA

Sömürgecilik sadece emperyalizm koşullarında görülmeyen, tarihsel olarak emperyalizmden çok önceleri ortaya çıkmış bir olgudur. Rekabetçi kapitalizmin, emperyalist kapitalizme dönüşmesiyle birlikte, hızlanan, biçim değiştiren yeni ilişkiler içinde sürdürülmeye, uygulanmaya çalışılan ve uygulanan bir olgu olmuştur. Sömürgecilik ilk çıktığından günümüze kadar aynı biçimde uygulanmamış, doğrusu uygulanamamıştır. Toplumsal gelişmenin yarattığı koşulların zorlaması sonucu, sömürgeciler de süregeldikleri ilişkilerle sömürgeciliği benimsetemeyceklerini, yada eski biçimiyle benimsetmeye çalışmak onlara daha pahalıya mal olacağını anlayınca, biçim değiştirmek zorunda kaldılar. Bu nedenle, günümüz koşullarında gözüken daha çok yeni sömürgeciliktir. Ancak yeni sömürgeciliğin yaygın olarak görülmesi, klasik anlamda sömürgeciliğin olamayacağını sonuç olarak doğurmaz. Çünkü bir ulusun şu yada bu biçimde sömürge olduğunu temelde belirleyen, sömürgeyle sömürgeci devlet arasındaki ilişkilerdir. Bu ilişkilerin tarihsel gelişim içinde ele alınması, değerlendirilmesinin yanında; aynı ilişkilerin zorla, giderek şiddet yoluyla sağlanıp sağlanmadığı da durumu daha açıkça ortaya koyabilmenin etkenidir.

Bugüne kadar görülen sömürgecilik biçimleri arasında bir ayırma gidilmek gerekirse, şöyle diyebiliriz: İlkel, klasik, yeni sömürgecilik biçimleridir. Bunlardan yeni sömürgecilik emperyalizmle birlikte ortaya çıkmıştır. Yeni sömürge ülkeler emperyalizme ekonomik yönden bağımlıyken, siyasal yönden biçimde de olsa bağımsızlıkları söz konusudur. Yani bir ulusal devlete sahiptirler. Emperyalist devletler, dünya dengesinin emekten yana değişmesi, ezilen halkların emperyalizme karşı başkaldırmaları, güçlü başarılı bir biçimde savaşmaları; uluslararası işçi sınıfı hareketinin emperyalist - kapitalist burjuvaziye karşı mücadelesinden ötürü, artık açık işgale başvurmamaktadır. Bunun yerine geri bıraktırlmış halkları ekonomik askeri yönden bağımlılığı getiren ilişkilerde kendi boyunduruğuna almakta, sömürsünü bu yoldan yine sürdürmektedir. Emperyalizmin sömürgeleştirdiği toplumlar da ekonomik yapı daha çok tarıma dayandırılmaktadır. Bu kadarla kalmayan emperyalistler tarımın tek bir dalında uzmanlaşmayı sağlatarak bağımlılığı daha da koyulaştırmaktadırlar.

Oysa ilkel ve klasik sömürgecilikte durum değişiktir. Bu iki tip sömürgecilik biçimi herşeyden önce, ayrı dönemlerin değişik toplumsal koşullarının ürünüdürler. İlkel sömürgecilik köleciler toplum döneminde görülürken, klasik sömürgecilik daha çok rekabetçi kapitalizm döneminde görülmektedir. Emperyalizm döneminde de emperyalistler klasik sömürgeci yöntemleri uygulamışlardır. Ancak ne zaman ki dünyanın genel durumunda emekten yana olumlu değişimler görüldü; o zaman emperyalizm yeni sömürgeci yöntemleri uygulamaya başladı. (x)

Klasik sömürgecilikte, sömürgeci devletle sömürge arasındaki ilişkiler zora, şiddete dayalıdır, iradi olmayan ilişkilerdir. Sömürgeci devlet; kendi sınıfsal çıkarları gereği, şiddete başvurusu, sömürgeleştirdiği toplumun bütün yeraltı, yerüstü zenginlik kaynaklarını talan etmiş olmayı amaçlamış olmasından ileri gelmektedir. Sömürgecinin sürekli tüketim pazarı olarak kalması, talana dayalı sömürün uzun dönemde güvence altına alınması, sömürgeci sermaye birikiminin engellenmesi yada koşullara göre birikebilen sermayenin metropole (sömürgeci devlete) taşınabilmesi için pazarların sürekli olarak bir askeri işgal altında bulundurulması gerekmektedir. Askeri işgale sağlanmak istenen ikinci bir yarar da şu, üretici güçlerin gelişimini doğrudan yada dolaylı yoldan ama mutlaka zorla engellenmesidir. Bu tip sömürgeci toplumlar gelişim toplumun kendi iç etkenleriyle değil; sömürgecilerin sınıfsal çıkarlarını içeren dış etkenlerle belirlenmek istenir, bunda belli bir dönem sömürgeciler başarılı da olurlar. Ekonomik, siyasal, kültürel, askeri, diplomatik v.b. diğer yarıdan tam bir bağımlılık söz konusudur.

Sömürgeci devletler, başka ulusları sömürgeleştirdiklerinde, sürekli kullandıkları slogan "geri toplumları uygarlaştırmak" olmuştur. Ancak, böyle bir sloganla kendi iğrenç emellerini "örttebilirlerdi". Savunulan uygarlaştırma zora, şiddete dayalıydı. Gidilen ülkenin uygarlığını savaşla ortadan kaldırarak yerine o halkın yapısına yabancı olan, kendi uygarlığını zorla benimsetmeyi. Sömürgeciler bunu yapmak zorundaydılar; çünkü, onları ancak silâh zoruyla dize getirebilirlerdi. Bununla sömürgeleştirilen toplum askeri, ekonomik, siyasi, ideolojik olarak egemenlik altına alınacak, eğer varsa devlet yapısı ortadan kaldırılacak, yerine sömürgecilerin devlet yapısı konularak, her yönüyle bağımlılaştırılacaktır. O zamana kadar varlığını koruyan yerel üretici güçler, tahrip edilerek gelişmeleri zorla engellenecek ve böylece istenildiği biçimde bir ekonomik politika uygulanacaktır.

Bu politika sömürgecinin; sömürgeci devletin açık pazarı olması, sömürgeye sürekli mal ihracında bulunmak istenmesinin gereğidir. Sanayi bakımından önemli olmayan yatırımların -sömürgecilerin çıkarına olduğu sürece- zorunluk karşısında yapılmasıyla birlikte sanayileşme yönünden önemli yatırımların hiç birisinin özellikle yapılmaması, ülke ekonomisini tamamiyle kendine bağımlı bir duruma getirerek, işsizliği özellikle yaratıp bundan doğan ucuz işgücünden kolaylıkla yararlanması yada talan edilmesidir. Kaldı ki sömürgeciler ucuz işgücünü kendi işçi sınıfına karşı bir tehdit unsuru olarak da kullanırlar.

Bu konuda sonuç olarak şunu söyleyebiliriz, sömürgecilik; teknik bakımdan gelişkin ülkenin geri bıraktırlmış ülkeye (o ülkeyi sömürmek için) göçüdür, burada kalıcılığını zora şiddete dayalı olarak sürdürmesidir.

Göç ettiği geri bırakılmış ülke halkını; askeri, politik, ekonomik, hukuki, ideolojik, kültürel, diplomatik v. b. bütün yarılarıyla egemenlik altına almaktır. Bu durumu ka-

lıcılaştırmak için ülkeyi işgal altında bulundurmaktır. Silâh zorunu, savaşı her an kullanmaktır.

Bu kısa açıklamayı yapmamızın nedeni öz bakımdan sömürgeciliğin ne olduğunu kısaca vurgulamak içindir. Konumuz sömürgeciliğe karşı mücadelede gençliğin yeri ve ödevi olduğundan biz daha çok sömürgeciliğin kültür politikası üzerinde duracağız.

SÖMÜRGEÇİLİK VE KÜLTÜR

Sömürgeleştirilen toplum sadece ekonomik açıdan, yeraltı - yerüstü zenginlik kaynaklarının talanı açısından sömürülmezler, sömürgeciler açısından bu yeterli değildir. Bununla birlikte sömürge toplumun bütün değerlerini ortadan kaldırmak, sanat eserlerini yıkmak yada tanınmayacak bir duruma maddi hem de manevi alanı kapsayan geniş-türünü v. b. diğer kültürel değerlerini yıkmak yoketmektir. Bu türden uygulamaların nedeni ruhsal şekillenme birliğine zorla müdahale ederek, kişileri öz değerlerinden koparmak, topluma yabancılaştırmak, sömürgecilerin işine yarayan insan tiplerini yetiştirmektir. Bunun günümüze kadar uygulanagelen başlıca biçimi asimilasyon (özümleme) olmuştur.

Sömürgecilerin kültüre bu kadar önem vermeleri, özellikle kültürü ortadan kaldırmak için özen göstermeleri, kuşkusuz nedensiz değildir. Kültürü ortadan kaldırmaya yönelmiş sömürgeci eylem tek yönlü değil; maddi - teknik güçlerin de gelişimini zorla engellemeyi içerecek biçimde çok yönlüdür. Hem maddi hem de manevi alanı kapsayan genişlikte olan kültür; sanat, bilim, edebiyat, felsefe, inançlar, değerler, kurallar, tutumlar v. b. yanı sıra manevi alanı kapsarken, maddi zenginlikler, her türlü araç-gereç, makineleri içeren yanı sıra da maddi alanı kapsar. Böylece kültür denebilir ki, maddi ve manevi alanlarda insan faaliyetinin yarattığı bütün değerleri içerir. Günümüzdeki maddi - teknik gelişkinliğin doğurduğu koşulların sonucu olan kültürle geçmiş dönemlerdeki kültür aynı konumda karşılaştırılmaz. Geçmişte insanlığın daha geri, daha ilkel bir yaşam sürdürmesi nedeniyle kültürü de günümüzdeki kültürden daha geride olacaktı. Ama geri düzeyde de olsa bir kültüre sahipti. İster günümüzdeki kültür olsun, ister geçmişin kültürü olsun, özü ve içeriği, varolan sosyo-ekonomik yapıyla birlikte değerlendirildiğinde ancak anlaşılabilir.

Bir ulusun kültürünün olup olmasının ölçütü onun bağımsız yada boyunduruk altında yaşaması değildir. Ölçüt onun varlığı ve onun kendisidir. Toplumun varolması aynı zamanda kurallarını, geleneklerini, göreneklerini, sanatını, edebiyatını v. b. değerlerini de birlikte getirecektir. Bu manevi kültürün maddi temelini de, toplumun tek bireylerinin yada toplumun tümünün doğayla olan mücadelesinde, doğayı üretmek için yaratacağı araçlar gereçler v. b. maddi kültür oluşturur. Toplumun varlığı kendisiyle birlikte kültürün varlığının nedenidir de. Bu nedenle bütün ulusların, toplumların mutlaka kendine göre bir kültürü vardır.

(x) Sömürgeciliğin ayrıntılı açıklaması başka yazılarımızın konusu olacaktır.

Ulusun aynı dille konuşması, yazması, okuması, müziğini aynı dille söylemesi halkın yaşamının herhangi bir yanının konu olarak alınması, aynı şeylerin diğer sanat dalları tarafından işlenmesi, o ulusun bireylerinde aynı şeylere doğru - biçimde değişik olmakla birlikte - bir eğilim, bir duygu oluşacaktır. Yani ortak bir ruhsal şekillenme birliğini doğuracaktır. Ruhsal şekillenme birliğini doğuran sadece kültürün manevi yanı değildir, bununla birlikte ve başlıca kültürün maddi yanıyla birlikte manevi yanındır. Çünkü manevi kültürü yaratan, maddi kültürdür. Kültürün gelişip yaygınlaşmasında, benimsenmesinde dilin çok büyük bir önemi vardır. Dilin baskı altında tutulması kültürün ortadan kaldırılmasının - ki mümkün değildir - sürecini hızlandırır.

Halkımızın, kendi toplumsal yaşamı, sosyo - ekonomik yapısının gerektirdiği bir kültür mutlaka olacaktır. Toplum olarak yaşayışını ötedenberi düzenleyen kurallar, gelenekler, görenekler, değerler vardır. Sanatı, edebiyatı, müziği folkloru bütün olumsuz etkenlere karşılık günümüze kadar kalabilmiştir. Urartulardan, Medlerden, Mervanilerden, Şeddadilerden geriye kalan eserler, halkımızın yaşamını konu olarak almışlardır. Şiiri, folkloru, müziği, resmi v. b. diğer sanat eserleri ve bunların alt yapısı olan maddi kültür halkımızın ruhsal şekillenme birliğini doğuran başlıca etken olmuştur.

Sömürgecilerin kendi politikaları gereği kültürümüze karşı bu kadar insafsızca davranmalarının nedeni, ruhsal şekillenme birliğimizin nesnel temellerini ortadan kaldırarak, ulusumuzun bireylerini kendilerine yabancı olan bir kültürle yetiştirip sömürgecilerle karşı koymayacak, her yaptıklarına evet diyecek bir insan tipi yaratabilmektir. Yoz, kendine yabancılaşmış bir kuşağın yetiştirilmesi sömürgeci politikanın daha kolaylıkla işleyebilmesinin koşullarını yaratır.

Sömürge topluma, sömürgeci devletin gerici - yoz kültürü sömürgeci devletin diliyle verilerek kendi kültüründen koparılmaya çalışılması ve onun yerine istenen kültürün verilmesi daha çok eğitim - öğretim alanlarında - uygulandığı asimilasyon politikasıyla yerine getirilir.

Dil ve kültür konuları sömürge toplumun kendine yabancılaşması için, özenle yok edilmek istenen değerlerdir. Dilin ve kültürün yasaklanmasıyla birlikte, peşinden yabancı kültürün zorla benimsetilmeye, özümsetilmeye çalışılması sonuç olarak kişiliksizliği, yozlaşmayı, yabancı boyunduruğu hoş görmeyi doğuracaktır.

SÖMÜRGEÇİLİĞE KARŞI MÜCADELE VE GENÇLİK

Sömürgeciliğin yıkılması, yabancı boyunduruğun kırılması, ancak siyasal, örgütlü mücadeleyle mümkündür. Demokratik kitle örgütlerinin verecekleri demokratik mücadeleyle sömürgeciliğin yıkılması mümkün değildir. Bunun tersini savunmak hem sözünü ettiğimiz örgütlerin, örgütsel yapılarını anlamamak, hem de genel olarak toplumsal mücadelenin bütünlüğü içinde etkileyici ödevinin olduğunu bilmemektir. Sadece sorunu doğru bir biçimde bilmek ve anlamak da yeterli değil. Bununla birlikte doğru bilinenin yine doğru biçimiyle topluma uygulanması gerekir. Ne var ki sömürgeci politika sadece yaşamın bir alanına, bir düzeyine sıkışmış olarak sürdürülüyor. Yaşamın bütün alan ve düzeylerinde en acımasız bir biçimde sürdürülüyor. Bu nedenle sömürgeciliğe karşı koymak, toplumun çeşitli kademelerinde yer alan; işçi sınıfının kişileri, kategorileri, kendi durumları ve örgütsel yapılarının sağladığı olanaklar ölçüsünde görevleridir. Bunlar arasında kimisinin mücadelesi belirleyici bir önem taşıırken, kimisinin mücadelesi etkileyici bir öneme sahiptir. Sömürgeci politikanın hangi yönü - belirleyici anlamda - hangi

alana uygun düşüyorsa, o sınıf, o kategori kendi mücadele biçimiyle karşı koymalıdır.

Bu noktadan kalktığımızda gençliğin sömürgeciliğe karşı mücadelede yerini belirleyebilmek için şöyle diyebiliriz: Gençlik toplumsal bir kategori, kategorik yapısı nedeniyle mücadelenin bütünlüğü içinde belirleyici değil, etkileyici ödevi olduğuna ve demokratik mücadele alanında nesnel olarak bulunduğu göre, sömürgeciliğin demokratik mücadele alanına denk gelen uygulamalarına karşı değişik hareket biçimlerini uygulayarak mücadele etmelidir. (bu konuda geniş bilgi Devrimci Demokrat Gençliğin birinci sayısında verilmiştir) Sömürgecilerin, güttükleri yokedici - her alanda olduğu gibi - politikanın Kültürel alanda da, uygulanmasının nedeni yukarıda söylediğimiz gibi kişiliksiz, kendine yabancılaşmış bir kuşak yetiştirmek olduğuna göre, başta gençliğe yönelecekleri kaçınılmazdır. Bunu da başta eğitim - öğretim kurumlarıyla yapacakları açıktır. Durum böyle olunca gençliğin demokratik mücadele alanında sömürgeciliğe karşı mücadelesini, diline kültürüne sahip çıkma noktasında yoğunlaştırmalıdır. Dilimiz, kültürümüz üstündeki baskıların kaldırılması için yoğun bir çaba harcamalıdır. Bu çaba ve uğraşın bir yanı sıra - iktidara seçenек olmama anlamında yönelirken - diğer yanı sıra kendi diliyle konuşmasını, yazmasını öğrenmeli, öğretmelidir. Kültürel varlığımızı araştırmalı, olanaklarımız ölçüsünde öğrenip öğretmek yaygınlaştırmalıdır. Kültürümüzü öğrenelim derken; ulusal kültürümüzdeki gerici - feodal yanı atarak demokrat - ilerici yanını öğrenmeliyiz, öğretmeliyiz. Gençlik olarak sömürgeciliğe karşı mücadele ederken ödevlerimiz arasında önemlisi ve belki de en önemlisi budur.

YIKILSIN SÖMÜRGEÇİLİK

21 Şubat Uluslararası Sömürgecilikle Savaş günü ile ilgili olarak DDKD'nin Devrimci Demokrat Gençlik Dergisine verdiği mesaj:

Sömürgelerden, baskıya, sömürüye, sömürgeleştirmeye karşı yükselen bağımsızlık hareketleri dünya sosyalist sisteminin desteğiyle gün geçtikçe geniş alanlara yayılıyor; emperyalizmin ucuz hammadde, ucuz işgücü deposu, amansızca talan edilen yeraltı-yerüstü zenginlikleri durumundaki sömürü alanlarını gün geçtikçe biraz daha daraltıyor.

Sömürgelerin, pazar alanlarının yeniden paylaşımı üzerine çıkan ikinci emperyalist paylaşım savaşından önce bir sistem olarak var olan sömürgecilik bugün artık bir sistem olarak yok. Ancak bu emperyalistlerin kendi istekleriyle değil, dünya demokratik güçlerinin, ezilen halkların bilinçli, kararlı savaşımı sonucu gerçekleşti. Sömürgeleri eski yöntemlerle yönetemeyeceklerini anlayan Emperyalist güçler, "Siyasi bağımsızlık", ekonomik bağımlılık ilkesine göre Yeni Sömürgecilik sistemini uygulamak zorunda kaldılar. Ama emperyalistlerin yeni sömürgecilik sistemini benimsemeleri, klasik anlamda sömürgelerin olmadığı anlamına gelmez.

Sömürge konumunda olan ülkemiz ve diğerleri buna bir örnektir.

Bu gün, yeni sömürgelerde, klasik sömürgelerde, ezildiğinin, sömürüldüğünün, ülkesinin talan edildiğinin bilincine varan halklar, Emperyalistlerin, sömürgecilerin ve onların yerli işbirlikçilerinin

ülkelerinden kovulması siyasi ve ekonomik bağımsızlık için kararlı bir savaşımın içine atılmışlardır.

İşte 21 Şubat, halkların baskıya, sömürüye, istilaya, işgale, kendi yönetiminden alıkonulmaya, ülkesinin, işgücünün talanına, dilinin, kültürünün zora dayalı olarak özümlemesine, ırkçılığa, militarizme, kısacası sömürgeciliğe karşı savaşımın bir sembolüdür. Uluslararası bir niteliğe sahip ve dünya genelinde sömürgeciliğe karşı savaşımın sembolü olan 21 Şubat, Dünya devrimci hareketinin bir parçası olan sömürge ülkemiz halkının sömürgeciliğe karşı verdiği savaşımının da sembolü olacaktır.

Günümüzde dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkelerdeki proletarya hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları dünyanın her alanında emperyalizme, Sömürgeciliğe ırkçılığa, silahlanmaya, saldırgan güçlere, gericiliğe... karşı tüm olanaklarıyla savaşımını sürdürüyor. Ve busavaşım emperyalizmi, sömürgeciliği bir daha geri getirmemesine tarihe gömmeye yöneliyor.

Bu tarihsel görevini yerine getirecek olan gelişmekten yana güçler, gelecekte barışın, sömürülmemenin, ezilmemenin günlerini kutlayacaklardır.

D.D.K.D İLE SÖYLEŞİ

SORU: DDKD OLARAK NASIL BİR ÇALIŞMA PROGRAMI UYGULUYORSUNUZ?

YANIT: Bu soruyu yanıtlamak için önce şunu saptamak gerekir: DDKD'nin işlevi nedir? Hangi savaşım biçimini benimsiyor?

DDKD konumu ve düzeyi gereği demokratik savaşım verebilecek ve demokratik savaşımın sınırları içinde kalan bir demokratik kitle örgütüdür.

İşlevi ülkemiz gençliğini (İşçi, köylü, öğrenci) kendi çatısı altında toplamak, gençliğin akademik-demokratik ve ekonomik sorunlarını çözümlmeye çalışmak onu eğitmek ve gençliğin savaşımını halkımızın savaşımına bağımlı kılmaktır. DDKD'nin çalışmalarında uyguladığı program savaşım biçimine ve işlevine uygun ve beirtilen amaçlar doğrultusundadır.

Çalışma programı iki ana bölümden oluşmaktadır. 1- Örgütlenme 2- Eğitim bölümü.

Örgütlenme bölümü; İşçi, köylü, öğrenci gençliğin toparlanması, onların sorunlarının çözümü; yapılan çalışmaların alınan kararların propagandası, savunulan ilkelerin geniş çaplı olarak kitlelere yansıtılması, kısaca devrimci demokrat gençliğin sesinin en geniş biçimde duyurulması ve diğer demokratik kitle örgütleriyle olan ilişkilerinin sürdürülmesi için oluşturulan alt komiteleri kapsamaktadır. Eğitim bölümü, örgütlenen gençliğin eğitilmesi için gerekli komitelerin yanı sıra sömürgeci uygulamaların bir sonucu olarak, ortadan kaldırılmaya, özümlemeye çalışılan, halkımızın dilini, kültürünü, sanatını araştırmak, derlemek ve kitlelere sunarak, onu tekrar halkımıza maletmek amacıyla olan diğer çalışma komitelerini kapsamaktadır.

Ana hatlarıyla belirtilen bu çalışma programında örgütlenme ve eğitim bölümleri birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

DDKD bir yandan devrimci demokrat gençliği örgütler, sorunlarını çözümlmeye çalışırken; diğer yandan onların eğitimi ulusal ve sınıfsal bilincin oluşturulması yok edilmeye çalışılan tarihsel gelişmeye, dile, kültüre, sanata sahip çıkılması aracılığıyla, bir demokratik kitle örgütü, aynı zamanda devrimci demokrat gençliğin temsilcisi olarak toplumsal muhalefette gerekli yerini almaya çalışmaktadır.

Şunu da belirtmek gerekir: DDKD'nin çalışma programında güdülen diğer bir amaç, tabanda en geniş işbölümünün sağlanması herkesin kendi yeteneklerine göre görev alanını belirlemesi, giderek savaşımın bir ögesi olduğu bilincinin, sorumluluk duygusunun gençlik arasında yaygınlaştırılmasıdır.

SORU: BU DOĞRULTUDA YAPTIĞINIZ ÇALIŞMALARIN SONUÇLARINI YETERLİ BULUYOR MUSUNUZ?

YANIT: Çalışma programımız doğrultusunda yapmış bulunduğumuz çalışmayı yeterli bulmuyoruz. Bunun nedeni yapılan çalışmaların henüz programın temellerini oluşturma çalışmaları olduğundandır. Şu anda içe dönük bir çalışma izleniyor. Bu çalışmaların sonucu atılan temeller aracılığıyla basitten gelişmiş şekline ve dışa dönük bir çalışma yöntemine adım atılacaktır. Örneğin örgütlenen gençliğin daha disiplinli, daha bilinçli bir şekilde toplumsal muhalefetteki, demokratik savaşımdaki yerini alması sağlanacaktır.

Özellikle kültür ve sanat üzerine yapılan çalışmaların yansıtılması, sergilenmesi diğer bir amaç. Bu ise ancak sağlam temellere oturtulmuş bir program sonucu olabilir. Bu sorunu daha açarsak: DDKD'nin çalışma programı geniş kapsamlı olduğu gibi daha gelişkin çalışma tarzını içeren bir programdır. Gelişkin derken düzenli, disiplinli programda yer alan çalışma konularının ayrınlarına yönelecek ve elde edilen sonuçların dışa yansıtılmasını olanaklı kılacak bir program kastedilmektedir. Böyle bir çalışma programı herşeyden önce çalışmayı düzenli yürütecek yetkin kişiler ve bu kişilerin üzerinde çalışmaları gereken ön materyalleri gerektirmektedir. Ancak ne yetkin kişiler ve nede materyaller havadan gelmeyeceklerdir. Bunlar yukarıda da belirtildiği gibi, çalışma programının ön çalışmalarının ürünü olarak ortaya çıkacaklardır. Bugün yapılan çalışmalar bu türden bir hazırlıktır. Çalışma programına bu açıdan bakıldığında elde edilen sonuçlar yeterli değildir. Ancak, yapılmak istenenin ön koşullarının yaratılmasıdır.

SORU: ÇALIŞMALARINIZDA DAHA ÇOK HANGİ KONULARA AĞIRLIK VERİYORSUNUZ?

YANIT: DDKD'nin çalışma alanındaki her konu kendine göre belli bir önem taşımaktadır. Ancak, günümüz koşullarında gelişim bir takım konuların önemini, bunlara yönelik çalışmaların ağırlığını daha da arttırmıştır.

Bu günkü koşullarda çalışmalarda ağırlığın verilmesi gereken konular özellikle dil, kültür ve sanat konularıdır. Bunu gerektiren koşulları kısaca açıklayalım. Sömürge konumunda bulunan ülkemizde yaşayan ulus ve ulusal azınlıkların dili, kültürü, sanatı sömürgeci politikanın sonucu olarak özümlemeye tabi tutulmuş onların kendine yabancılaşmasına, ayrı bir ulusun fertleri olarak gösterilmeye çalışılmıştır.

Bunun temelinde sömürgeleştirilen ülkenin yeraltı, yerüstü zenginlik kaynaklarının ucuz işgücünün talanı yatmaktadır.

Dile, kültüre, sanata yönelen saldırılar, belli bir dereceye kadar başarılı olmuş, belli bir derecede yıkıma uğratılmıştır. Ancak bunların hiçbirisi bugüne kadar tümüyle ortadan kaldırılamamıştır. Bu durumda önümüzde duran görev, sömürgecilerin bu uygulamalarına karşı bir muhalefeti örgütlemek, dile, kültüre, sanata yönelen özümleme politikasına karşı onu yaşatma, geliştirme, tekrar kitlelere gerçek görünümü ile maletmektir.

Ancak, çalışmalarımızda belirttiğimiz konulara ağırlık vermenin nedeni sadece bu değildir. Bu gerektiren şu nedenlerde vardır:

Dil ve ruhi şekillenme birliğinin kapsamına giren kültür-sanat ulusu oluşturan unsurlardan ikisidir. Bu unsurlar bünyelerinde bu güne kadarki tarihi gelişimin izlerini, kalıntılarını taşımaktadır. Bunların derinliğine araştırılması sonucu tarihi gelişme konusunda çok önemli bilgilerin elde edileceği muhakkaktır. Aynı zamanda bu araştırmalar ve elde edilen veriler ülke sorunlarının çözümünde kullanılacak araçların saptanmasında da yararlı olacaktır.

Bunların yanında dil, kültür ve sanat yönündeki çalışmalar tabanı oluşturan gençliğin bilinçlenme sürecine büyük ölçüde katkısı olacak, genel teorik bilgilenmeyi somutla birleştirmesine yarayacaktır.

Bu tür çalışmalarla daha geniş gençlik kitlelerinin toparlanması mümkün olacak, örgütlenme hızlanacaktır.

Anlaşılabileceği gibi çalışmalara dil, kültür, sanat yönünde ağırlık kazandırma, diğer çalışma konularına örneğin örgütlenmeye önem vermemek anlamına gelmez. Aksine bu çalışmaların aynı zamanda örgütlenmeyi hızlandıracığı, onu sağlam temeller üzerine oturtacağı bir gerçektir.

Bu arada şunu da belirtmek gerekir: Söylenenlerden, kültür ve sanat çalışmalarını araştırmalarını yaparken onların olduğu gibi alınacakları anlamı çıkartılmamalıdır. Çalışmalar kültür ve sanatın gerici yanının atılması, özde proleter biçimde ulusal bir niteliğe kavuşturularak sunulması yönündedir.

Dil üzerine çalışmalarımız ise anlam ve önemini yitiren sözcüklerin çıkartılması, yerine toplumsal gelişmeye denk düşen sözcüklerin konulması, gramer yapısının incelenmesi ve dilin zenginleştirilmesi yönündedir.

SORU: ÇALIŞMA PROGRAMINIZIN ŞUBELERDE DE AYNI BİÇİMDE UYGULANMA ZORUNLULUĞU VAR MIDIR?

YANIT: Merkezi örgütlenmenin bir amacı da toparladığı kitleyi aynı doğrultuda yönlendirmek ve tabanı belli bir düzeye getirmektir. Merkez tarafından yapılacak çalışmalar tüm şubelerin güncel olan sorunlar karşısında duyarlılığını sağlamaya ve onların genel olarak gelişim düzeylerini biri diğerinden geri kalmama koşuluyla yükseltmeye yöneliktir.

Bunları söylerken bir anda, bugünden yarına tüm şubelerin aynı seviyede aynı gelişim düzeyinde olmaları sağlanacak diye bir kayıt olamaz. Bu bir süreç sorunudur. Çeşitli kesimler arasında gelişim farklılığının bulunması ve bunun kimi yerlerde alabildiğine belirgin olması çalışma programının tüm şubelerde uygulanma zorunluluğunu ortaya koyuyor.

Ayrıca merkezi örgütlenme aşamasına kadar ikinci cevapta değinilen amaçlar doğrultusunda bir çalışma istenilen şekliyle yürütülmemiştir. Bu yapılmışsa bile çok kısır olmuştur. Gençlik genellikle belirli konular arasında kapalı kalmış, kişilerin yetenekli oldukları dallarda çalışmalarını sağlayacak olanaklar tam anlamıyla yaratılamamıştır.

Önce belirtilen nedenden ve yeteneklerin belirlenmesi olanaklarını yaratıcı niteliğe sahip bir program olması nedeninden ötürü DDKD çalışma programının tüm şubelerde uygulanması zorunludur.

Ancak bu programda yer alan tüm çalışmaların birden, bir anda uygulanacağı anlamına gelmez. Şubeler ancak olanakları ölçüsünde yapabilecekleri çalışmaları yürüteceklerdir. Olanakların elvermediği çalışma konularının ise olanaklarının yaratılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Dergimizin, merkezi Diyarbakırda bulunan

D.D.K.A.D. ile yaptığı söyleşi

D.D.K.A.D. (DEVİRCİ DEMOKRAT KADINLAR DERNEĞİ)

1. D. D. K. A. D. NASIL VE NE ZAMAN KURULDU? KURULUŞ ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN KISACA AÇIKLAMA YAPABİLİR MİSİNİZ?

YANIT: Bizler, Devrimci Demokrat Kadınlar olarak, kadınların da demokratik savaşında yerlerini alabilmeleri için ülkemizde merkezi bir kadınlar derneğini kurmaya gereksinme duyup çalışmalara başladık. Ülkemizde yoğun olan sömürgeci baskılar, derneğimizin açılışını bir süre geciktirdi. Buna karşın devrimci demokrat kadınlarımızın kararlı savaşımıyla, derneğimiz 29.12.1977 tarihinde, genel merkezi Diyarbakır'da olmak üzere kuruldu.

2. BİLDİĞİMİZ KADARIYLA D.D.K.A.D. KADINLARIMIZIN TOPARLANMASINI AMAÇLAMAKTADIR. BU KONUDA NELER YAPIYORSUNUZ?

YANIT: Ülkemiz kadınlarının üzerindeki sömürü, sınıflı toplumlardaki kadının çifte sömürüsüne, ulusal kültürel sömürü de eklenince, daha katmerli ve acımasız oluyor. Örneğin, özümlemenin (asimilasyon) alabildiğine yoğun olduğu kentlerde, kadınlarımız, gerek giyimleri, gerekse dil ve kültürleriyle oldukça horlanmaktadırlar. Bu durum, kadında toplumsal koşulların oluşturduğu olumsuz yöndeki ruhsal gelişmeyi daha da arttırmaktadır. Bu durumda sağduyusuzlaşan kadın, kararsız bir kişiliği de geliştirir. Sürekli, kendini koruyacak ve savunacak kişileri arar. Toplumsal olaylara katılmak, ya da, yorumlamaktan bile uzaktır. Hatta, bu tür "şey"lerin, kendi görevi olmadığı inancındadır.

Görülüyor ki, kadınlarımızın demokratik savaşında kararlı ve sağlıklı bir biçimde yer alabilmeleri için, özümlemenin getirdiği kimi koşullandırmalardan arındırılması gerekiyor. Bu nedenle, derneğimiz özümlemeye karşı

yoğun ve etkin çalışmalar sürdürme kararındadır. Dil ve kültürünün araştırılıp geliştirilmesiyle ilgili çalışma komiteleri kurulmuştur. Ayrıca, özümlemeye karşı, ülkemizde bulunan öteki demokratik kuruluşlarla ilişki kurarak, ortak tavır belirlenmesinin yararlı olacağı inancındayız.

Ayrıca, kadınlarımızın özlük sorunlarının çözümünde de onlara yardımcı olacağız. Var olan yaşam pahalılığı karşısında, kendi gereksinimlerini karşılamaya yardımcı olarak bu süre içerisinde, öteki kadınlarla ilişkilerini sağlayıp, onları toplumsal olaylar karşısında aydınlatmak için, biçki - dikiş - nakış kursları veriyoruz.

Bu çalışmalarımız, kadınlarımızı, halkımızın demokratik savaşımında derneğimiz çatısı altında toplayarak, ona, toplumda daha saygın bir yer kazandırmayı amaçlamaktadır.

3. SİZE GÖRE KADINLARIN TOPLUMSAL SAVAŞIMDAKİ YERİ NEDİR?

YANIT: Gerek ulusal kurtuluş ve bağımsızlık, gerekse sosyalist devrinlerde kadınların savaşımındaki yeri, önemi yadsınmaz. Bunun örnekleri pek çoktur. Örneğin Vietnam, Mozambik, Angola, Küba, Sovyet ve daha birçok ülke kadınlarının cephe ve cephe gerisindeki savaşımaları. Oysa, ülkemizdeki sömürgeci ilişkiler ve üst yapıda feodal kurumların varlığından ötürü kadınlarımızın savaşımındaki yerleri sürekli yadsınmıştır. Buna karşı biz, Devrimci Demokrat Kadınlar olarak sürekli şunu savunacağız: "Kadınlar katılmaksızın gerçek kitle hareketleri olmaz!"

4. BUGÜNE DEK KADINLARIMIZIN TOPLUMSAL SAVAŞIM İÇERİSİNDE YERLERİNİ ALAMAYIŞLARININ NEDENİ SİZCE NE OLABİLİR?

YANIT: Kadınlarımızın bugüne kadar mücadeleye içinde yer alamayışlarının nedenini

açıklamak için ülkemiz tarihinin sosyo - ekonomik gelişimine kısaca bakmak gerek.

Ülkemiz coğrafi konumundan dolayı Osmanlı İmparatorluğu ve İran Şahlığı arasındaki savaşların sahnelediği yer olmuştur. Bir yandan Osmanlılar öte yandan İranlılar bazı beyleri ve aşiret reislerini yanlarına alarak onları, birbirlerine karşı kullanmışlardır. Kimi kez özerklik verilen bu beylerin çoğu kez özerkliklerine el konmuştur. Kaldı ki verilen bu özerklikler Merkezi Osmanlı Yönetimine bağlı idiler. Bu savaşlar sırasında üretici güçler (üretim araçları ve insan işgücü) sürekli olarak tahrip edilmiştir. Bu nedenlerden dolayı üretim güçlerinin dinamiksel gelişimi engellendiği gibi ülkemiz bütünlüğünde merkezi bir yönetim de kurulamıyordu.

İLE SÖYLEŞİ

"KADINLAR KATILMAKSIZIN
BİR ÜLKEDE DEVRİM MÜCADELESİ
BAŞARIYA ULAŞAMAZ"

Bu dönemlerde istilacı devletlere karşı verilen savaşlar tek tek beyler ve aşiret reislerinin önderliğinde idi. Ülkemiz bütününe savaşım istilacı devletlerin kurnazca giriştiği oyunlardan dolayı bir türlü verilemiyordu. Kaldı ki verilen savaşlar yalnız ulusal nitelikte idi. Tüm halkın çıkarlarını savunan nitelikte değillerdi.

Ülkemiz daha sonra, yer altı ve yer üstü zenginliklerinden, özellikle petrolün dünya ekonomisi üzerinde oynadığı büyük rolden dolayı emperyalistlerin de savaş alanları haline gelmiştir.

Feodal üretim ilişkilerinin olgunlaşp kapitalist üretim ilişkilerinin filizlendiği bir dönemde ülkemiz dört sömürgeci devlet tarafından parçalanmış, her parça ekonomik sosyal ve kültürel yönden bağımlılaştırılıp klasik olarak sömürgeleştirilmiştir. Feodal üretim ilişkilerinin çözülerek kapitalist üretim ilişkilerinin egemenlik kazanması, onun istemlerinin dışında kâr hırsıyla da oluşan nesnel bir olguydu. Ekonominin bağımlı olması doğal olarak ülkemizde kararlı bir sınıf savaşımının doğuşunu da geciktiriyordu.

Tarımdaki kapitalistleşme köyden kente göçün nedeni olmuştur. Kentlerde artan nüfus yoğunluğu, işsizlik, ekonomik bunalım ve yoz olan kültürün de etkisiyle alabildiğine yoğun bir fuhuş başgöstermiştir. Fuhuş gerek gençliğimizi gerekse kadınlarımızı uyutup sersemleştirip onları haklı savaşımından alıkoymuştur. Fuhuşun giderek sömürgeci burjuvazi tarafından korunup yaygınlaştırılması kadınlarımızın toplumda saygınlığını düşürmesinin nedenlerinden biri olmuştur.

Alt yapıda kapitalist üretim ilişkileri egemen durumda olduğu halde sömürgeciler feodal üst yapı kurumlarını en bağınaz şekilde ayakta tutmaya çalışıyorlar. Böylece sömürlerini daha rahat sürdürme olanağı bulurlarken canice uygulamalarını da gözlerden gizleyebileceklerini sanıyorlar. Feodal ideoloji ve üst yapı kurumları daha geri bir ekonomik sistemin ifadesi olduklarından bunların gerek emekçi kesim gerekse kadınlar üzerindeki baskısı daha yoğun ve daha acımasızdır.

Egemen güçlerin yasaları kadını bekârlıkta babasının, evlilikte kocasının denetiminde tutup ve kadının toplumsal eylemlere katılmasını önemli ölçüde engellemiştir. Ülkemiz kadını dinsel, ahlâksal, eğitimsel, baskılarla köleleştirilmeye çalışılmıştır. Ancak şunu unutmamak gerekir: Kadının, baskı ve sömürünün olduğu çeşitli aşamalarda bireysel, örgütsüz ve kendiliğinden bazı tepkileri - bulunduğu koşullar içinde - olmuştur. Fakat bu şimdiye dek bilinçli ve örgütlü bir biçimde yönlendirilmemiştir. Tüm bunlara karşın kadınlarımız bir uyanışın da eşiğindedir. Kadınlarımız giderek baskılara karşı koyma, toplumsal savaşıma katılma konusunda kararlılık kazanıyorlar. Geciken bu devrinime hız katmak derneğimizin birincil ödevi olmaktadır.

Görüldüğü gibi alt ve üst yapılarının yapısı ve konumu kadınların toplumsal savaşımında yerlerini almalarını engellemiştir.

5. ŞU ANDA BAŞKA YERLERDE ŞUBELERİNİZ VAR MIDIR? BU KONUDAKİ ÇALIŞMALARINIZ NE DÜZEYDEDİR?

YANIT: Şu anda başka yerde şubemiz yok. Fakat şube açma çalışmaları içindeyiz. İl yöneticilerinin anti-demokratik tavırları bu alanlardaki çalışmalarımızı engelliyor. Yasal olarak şube açma hakkımız olduğu halde ancak tüzüğümüz onaylandıktan sonra buna izin verileceğini bildiriyorlar. Bu arada tüzüğün onaylanması da özellikle geciktiriliyor. Biz Devrimci Demokrat Kadınlar olarak Diyarbakır'daki il yöneticilerinin diğer devrimci demokrat güçlere de uyguladığı bu anti demokratik uygulamaları kınamaya çağırıyoruz.

6. GELECEĞE YÖNELİK ÇALIŞMALARINIZ NELERDİR?

YANIT: İlk aşamada, şubelerin açılmasıyla, çalışmaların daha da yoğunlaştırılmasını amaçlayacağız. Elde edilen demokratik kazanımların korunarak, yeni kazanımlar elde etme yolunda verilen savaşımında, tüm Devrimci Demokrat güçlerle aynı safta yer tutmak hem konumuzun gereği, hem de örgütlenme anlayışımızın koşuludur. Kadınlarımızın, toplumsal sorunlar karşısında duyarlı kılınmasına da özellikle özen gösterilecektir.

7. SON OLARAK, DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİK ARACILIĞIYLA KADINLARIMIZA İLETMEK İSTEDİĞİNİZ BİR DEMEÇ VAR MI?

YANIT: Ülkemiz sorunlarının önemli bir parçası olan "Kadın Sorunu"nu, çözümlerini giderek kadınlarımızın toplumsal savaşımındaki yerlerini belirlemeye yönelik ürünlerin Devrimci Demokrat Gençlik'te yer alması, kanımızca çok olumlu bir tutum olur.

Bu röportaj ilerdeki olumlu ilişkilerimizin temeli olur umundayız. Devrimci Demokrat Gençlik Dergisi sorumlularına yayınlarında bu yazımıza yer verdikleri için teşekkür ederiz.

Son olarak derginiz aracılığıyla kadınlarımıza şu çağırtyı yapmak istiyoruz:

KADINLAR, BASKISIZ, SÖMÜRSÜZ TOPLUM İÇİN VERİLEN SAVAŞIMIN BİR PARÇASI OLAN DEMOKRATİK KADIN HAREKETİNDE D. D. KA. D (DEVİRİMCİ DEMOKRAT KADINLAR DERNEĞİ) SAFLARINDA YER ALALIM.

YAŞASIN 21 MART İRKÇİLİKLA
SAVAŞ GÜNÜ.
YAŞASIN NEWROZ

21 MART

YAŞASIN İLERİCİ DÜNYA GENÇLİ-
ĞİNİN EMPERYALİZME SÖMÜRGEÇİLİ-
ĞE, İRK AYIRIMINA KARŞI SAVAŞIMI
VE DAYANIŞMASI.

Uluslararası İrkçilikla Savaş Günü ve NEWROZ

21 Mart, tüm dünya ilerici insanlığı tarafından İRKÇİLİKLA SAVAŞ GÜNÜ olarak kutlanır. İrkçilik, kapitalizmin oluşmasıyla, burjuvazinin kendi sınıf egemenliğini gizlemek, daha doğrusu meşrulaştırmak, başka halkları zor yoluyla egemenlik altında tutup onları iliklerine kadar sömürmek için ileri sürdüğü gerici bir ideolojidir. Bir burjuva düşüncesi olan ırkçılık, insanların en doğal temel hak ve özgürlüklerine düşman, insanlık onurunu ayaklar altına alarak onu hayasızca çiğneyen bir görüştür. "Tarihin sınıfların mücadelesinin ürünü olduğu" gerçeğini inkâr ederek, insanları, renklerine, fiziki yapılarına, kafa taslarına ve kanlarına göre ayırıp onları bu gibi özelliklerine dayanarak "üstün" yada "aşağı" diye sınıflandırmaya çalışır.

Daha kapitalizmin rekabetçi döneminde, Kâr hırsıyla gözü dönmüş Avrupa burjuvazisi, Asya, Afrika ve Amerika topraklarını işgal etmeye giderken, geri kalmış "Barbar halklar"ın yaşadığı topraklara, beyaz ırkın üstün yeteneklerini, ilahi bir bağış olan beyaz Avrupalının üstün uygarlığını götürdüğünü iddia ediyordu. "Barbar halkları uygarlaştırma" maskesi altında yüz binlerce, milyonlarca siyah, esmer ve sarı insan kitleleri halinde yok edildi, yerlerinden yurtlarından kovuldu. Bu halkların toprakları işgal edilerek tüm yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları talana uğratıldı. Tanrının gönderdiği bir buyruk olarak gösterilerek insanlar köleleştirildi, bir hayvan gibi yarı aç yarı tok bir karınla çalıştırıldı. Ve bütün bu olanlara, siyahların, sarıların ve esmerlerin de inanmaları, her şeyi doğal bir şeymiş gibi karşılamaları için olmadık oyunlara en aşağılık propagandalara baş vuruldu.

II. Dünya savaşında, milyonlarca insan en bağımsız ırkçı, Alman faşizminin kuklası Hitlerin "Alman ırkının üstünlüğü" iddialarına iğrenç bir şekilde kurban edildi. Hitlerlere göre Dünya'daki en üstün ırk Alman ırkıydı, öyleyse Dünya'yı yönetme ve Dünya uygarlığını geliştirme hakkı da Almanların olmalıydı. Hitler bu iddiaları uğruna, Dünya'yı kana ve ateşe boğdu; milyonlarca savaş alanlarında, kimileri "imha kampları"nda hastalık ve sefaletten, açlıktan, soğuktan öldü. Kimileri de "en aşağılık ırktır" diye ateş fırınlarında yakıldı. Saf bir Alman ırkı yetiştirme gibi sapık bir düşünce ile binlerce insan yuvalarından koparıldı, özel kamplarda zorla çiftleştirilerek, sözüm ona saf bir nesil elde edilmeye çalışıldı. Daha nice akıl almaz insanlık dışı suçlar işlendi.

Bu kadar iğrenç, insanlık ve barış düşmanı, savaş kışkırtıcılığının kaynağı olan ırkçılık bu günde halâ varlığını sürdürmektedir. Halâ pekçok ülke, resmi ideolojisini ırkçılığa dayandırmaktadır. Halâ bu yollarla halklar arasında öfke, kin ve düşmanlık tohumları ekilmektedir. Beyaz Avrupalılar halen G. Afrika ve Rodezya'da azınlıkta olmalarına, ülke nüfusunun büyük bir bölümü Zencilerden oluşmasına rağmen bu ülkelerin kendileri tarafından yönetilmesi gerektiğini iddia etmektedirler. Ülkede kendilerinin girebildikleri Parlemlentolarda çıkardıkları ırkçı yasalarla zencilerin seçme ve seçilme hakları ortadan kaldırılmış, seyahat ve çalışma özgürlüğü yok edilmiş ve Zencilerin ülkelerinin efendileri olmaları engellenmiştir. İrkçı politikanın sürdürüldüğü bu gibi ülkelerde eğitim, genel hizmet, barınma, spor vs.

ırklara göre düzenlenmiştir. Öğreğin Amerika'da, Zencilerin pek çoğu beyazların oturdukları semtlere yaklaşmamakta, beyazların okuduğu okullara girememekte, onların bindikleri otobüslere binememektedirler. G. Afrika ve Rodezya'da yasalar açıkça ırklara göre düzenlenmiştir. Siyahların ya da beyazların neler yapıp neler yapamayacakları açıkça yasalarda gösterilmiştir. Örneğin beyaz bir erkek, Zenci ya da melez bir kadınla evlenemez. Zenciler beyazların bulundukları bölgelerde oturamaz.

Bu gün Türkiye'de de, uluslararası anlaşmalara rağmen, egemen sınıflar, koyu bir ırkçı politika gütmektedirler. Türk sömürgeci Burjuvazisi, dışarda demokratik bir hava içinde görünebilmek için, ırk ayırımını reddeden insan temel hak ve özgürlüklerini savunan bir sürü anlaşmalara imzasını koymuştur. Fakat gerçekte bu anlaşmalardan hiç birisini de uygulamamaktadır. Yıllardan beri savunulagelen "Üstün Türk ırkı" safsatalarından vazgeçilmiş değildir. Okul kitapları, bu safsataların örnekleriyle doludur. İlk okullardan başlayarak ta üniversiteye kadar yeni nesiller ırkçı bir anlayışın ürünleri olarak yetiştirilmektedirler. Daha yeni ilk okula başlayan çocuklara "Bir Türkün Dünya'ya bedel olduğu" benimsetilmeye çalışılmaktadır. Okullarda her sabah ülkemiz çocuklarına "Türk oldukları" bu yüzden "Doğru ve çalışkan oldukları" tekrarlatılmaktadır. Türkiye'deki ırkçı politika yalnız ideolojik ve kültürel alanlarda sürdürülüyor, yaşamın bütün alanlarında uluslar arasına ayrıcalıklar sokuluyor, ırkçı-şöven baskılar her tarafta açık olarak uygulanıyor. "Nüfus planlamaları" adı altında insanlar kitle halinde katlediliyor. Köyler üzerine baskınlar düzenleniyor, orada köylüler sıra dayığından geçiriliyor, işgenceler altında ineltiyor. Sömürgeci Burjuvazi, canı istediği zaman kendi koyduğu yasaları bile çiğniyerek anti demokratik uygulamalara başvuruyor.

Sömürgeciler, yalnız içerde değil, Uluslararası alanda da ırkçı yüzlerini açığa vurmaktadırlar. Ege ve Kıbrıs konularında tamamiyle ırkçı bir tutum izlenmektedir. Kitleler arasında yaygınlaştırılan propogandalarla halklar arası düşmanlıklar körüklenmektedir.

Görüldüğü gibi günümüz koşullarında her ne kadar Dünya ilerici insanlığının kararlı çabaları sayesinde, uluslararası alanda ırkçılık önemli ölçüde kaldırılmış, ırkçılığı önlemeye çalışan birtakım kurumlar ve yasalar çıkmışsa da henüz ırkçılık tamamiyle tasfiye edilememiştir. Bunun nedeni, henüz yeryüzünde Emperyalizmin var olmasıdır. Emperyalizm var oldukça, burjuvazi oldukça ırkçılığın maddi temelleri de olacaktır. Kaldı ki, Emperyalizmin, ırkçılığı, ve halklararası düşmanlıkları alabildiğine körüklediği, ırkçı yönetimleri maddi ve manevi olarak desteklediği (G. Afrika ve Rodezya'da olduğu gibi) ve bu yollarla savaş kışkırtıcılığı yaptığı gün gibi ortadadır. Bu nedenle şunu söyleyebiliriz ki, ırkçılık kesinlikle uluslararası sermayenin çıkarlarını savunmaktadır ve Dünya gericiğinin hizmetindedir. İrkçılık, insan hak ve özgürlüklerini hiçe sayan, insanlık onurunu ayaklar altına alan ve insanlığa düşman bir ideolojidir. İrkçılık, savaş kışkırtıcılığı yaparak barışı ortadan kaldırmayı amaçlayan bir görüştür.

Bu yüzden ırkçılığa karşı savaş, Emperyalizme, sömürgeçiliğe, faşizme ve her türlü gericiğe karşı savaştan ayrılmaz. Aynı şekilde ülkemiz gençliğinin bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesinin bir parçası olan savaşı, Dünya İlerci Gençliğinin bir parçası olarak, ırk ayırımına ve her türlü gericiğe karşı savaşımından ayrılmaz.

NEWROZ

Uluslararası planda ırkçılıkla savaşım günü olarak kutlanan 21 Mart, Orta Doğu'da Hindu-Avrupa kökenli halklar açısından daha değişik bir anlamı da içermektedir. 21 Mart gününde, İran, Afgan, Beluci ve Kürt halkları, baskı ve zulümden kurtuluşun ortak sevincini paylaşırlar ve bugünü özgürlük bayramı olarak kutlarlar. Gerçekten de bu halklardan her biri "Yeni Gün" anlamına gelen NEWROZ'u kendisine mal etmekte ve bugünü kutlamaktadır. Yıllardan beri yerleşmiş bulunan ve nesilden nesile aktarılmakta olan inanışa göre, Kürtler, yaklaşık 3000 yıl kadar önce 21 Mart günü KAWÉ adlı bir demircinin önderliğinde, zalim bir hükümdar olan DAHHAK'a karşı ayaklanmışlar, onun zulmüne son vererek özgürlüklerini gerçekleştirmişlerdir. O gün Kürtler, zulümden kurtuluşun sevincini birlikte paylaşmak için bayram yapmışlar, dağlarda yüksek yerlerde ateşler yakarak bu mutlu haberi birbirlerine iletmışler. O gün bugün her 21 Mart gelişinde bu mutlu gün yeniden anılmış, sevinci yeniden paylaşılmıştır.

Günümüzde de çoğu yerde, 21 Mart NEWROZ BAYRAMI aynı anlamda, ateşler, yakılarak şenlikler düzenlenerek kutlanır. Fakat sömürgeciler böyle bir günün kurtuluşun ve özgürlüğün sembolü olarak kutlanmasını engellemek, onun anlam ve içeriğini Kürt halkı arasında unutturmak için her türlü çareye başvurumaktadırlar. Gerçi İran'da 21 Mart NEWROZ Bayramı kutlanmaktadır, ama anlam ve içeriğinden kopararak tamamiyle yozlaştırılmış ve Şah gericiğinin hizmetine sunularak kutlanılmaktadır. Türkiye'de ise bugünün kutlanması sürekli olarak engellenmekte, bugünü kutlayanlar suçlu sayılarak mahkemelerde yargılanmaktadırlar. Bu uygulama, sömürgecilerin ülke-

mizde yaşamın bu alanında yansıyan politikalarının bir sonucudur. Zaten sömürgecilerin amaçlarından biri de sömürgeleştirdikleri ülke halkını kendi tarihi geçmişinden, kültürel değerlerinden ve onu egemen ulusun gerici kültürüyle yoğurarak kendisine yabancılaştırmaktır.

Fakat devrimciler, sömürgecilerin bu politikalarına karşı çıkmak ve kendi halkının tarihi geçmişine ve ilerici öz taşıyan değerlerine sahip çıkmak zorundadırlar. Hele bu değer, zulümden kurtuluşun, özgürlüğe mutlu bir yaşama kavuşmanın ve yeni bir günün sembolü olan NEWROZ gibi bir günse ona sahip çıkmanın ve onu yaşatmanın önemli kat kat artar.

Halkımız bugün de baskı ve zulüm altındadır. İnsanların temel hak ve özgürlüklerinin dokunulmaz sayıldığı bir dünyada en temel demokratik hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmıştır. Bu nedenle halkımızın yürütülen mücadelesinin bir parçası olarak 21 Mart'ları, NEWROZ'ları kutlamak, onun anlam ve önemini kitlelere kavratmak zorundayız.

LARNAKA BASKINI

YA DA POLİTİK HAYDUTLUK

Şubat ayında Kıbrıs'ta toplanan Asya, Afrika Dayanışma Örgütü'nün toplantısı sürerken, henüz hiçbir Filistin örgütünün sorumluluğunu üstlenmediği iki Filistinli gerilla tarafından basılarak toplantıdaki Mısır temsilcisi El Sebayi öldürülürken diğerleri de rehİN alındı. Daha sonra yapılan pazarlıklar sonucu kadınlar ve Rum temsilciler serbest bırakılarak geriye kalan onbir rehineyle birlikte Kıbrıs'tan ayrıldılar. Ancak gerillaların sığınma hakkı istediği, hiç bir devlet sığınma hakkını vermemişlerdi. Bu durumda gerillalar yeniden Kıbrıs'a geri dönmek zorunda kaldılar.

Mısır, gerillaların hareketinin doğrudan doğruya kendilerine yönelik olması, kendi temsilcilerinin hedef gözetilerek öldürülmesi ve en önemlisi son dönemlerde emperyalizmle uzlaşması, onun güdümüne girmesi nedeniyle alabildiğine içerlenmiş ve kendisince mutlaka bir ders vermeyi kafasına koymuştu. Gerillalara böyle bir dersi verebilmesi için daha önce benzeri olaylarda İsrail ve Batı Almanya tarafından uygulanan çözüm biçimlerini değerlendirmek yada taklit etmekle karşı karşıyaydı, Mısır ikincisini yapmıştır.

Anımsanacağı gibi ilkin İsrail kaçırılan uçağını ve rehinelere kurtarmak için, Uganda'nın Entebbe Havaalanı'na komando baskınında bulunarak kendi açısından başarıyla bitirmiştir. İsrail, bu harekete girişmeden önce, düzenlediği planını en ince ayrıntılarına kadar düşünüp öylece uygulamıştır. Bu baskınıyla İsrail uluslararası kuralları hiçe saymış, Uganda'nın bağımsızlığını gözönüne bile almamış, doğrudan doğruya Uganda'nın içişlerine müdahale etmiştir. Doğrusu İsrail emperyalist-kapitalist

(dolayısıyla kendisince de) devletlerce güvence altına alınan kuralları bilerek çiğnemiş ve onlara karşı davranmıştır. İkinci olayda Batı Almanya'nın; kaçırılan uçağı nedeniyle Mogadişi Havaalanı'na rehinelere kurtarmak amacıyla yaptığı baskındır. Almanlar, baskından önce en azından Somali'nin onayını almışlar, ancak böylece düşündüklerini uygulayabilmişlerdir. Batı Almanya'nın yaptığı baskınla, İsrail'ininki arasındaki ayrılık, birincisinin ilgili devlet onayını ve olurluğunu aldıktan sonra harekete geçmesi diğerininse bunu yapmaması. Anlaşılan Mısır bu durumda, kötünün iyisini değil, kötünün kötüsünü tercih etmiştir.

Mısır, Larnaka Havaalanı'na dönmek zorunda kalan gerillaların elindeki rehinelere kurtarmak, bu arada iki gerillaya da ders vermek (!) için, Kıbrıs Rum yetkililerinden izin bile almadan, seksen komandoyla sözkonusu havaalanına saldırmıştır. Rum güvenlik yetkilileri haklı olarak kendilerine rağmen yapılan bu harekete ateşle karşılık vermişlerdir. Sonuçta onbeş Mısır, komandosu öldürülmüş, geri kalanlar da tutsak edilmiştir. Bununla da yetinmeyen Mısır, eğer komandoları geri verilmezse daha büyük bir harekâta girişeceğini açıklamaktan çekinmemiştir.

Böyle yapmakla Mısır, öteden beri barışmak istediği siyonist İsrail'in aynısını beceriksizce taklit ederek Emperyalizmin ne derece oyuncağı durumuna girdiğini kanıtlamıştır. Hemen bütün davranışlarında, ulusların bağımsızlığını ve ulusların kendi geleceğini belirlemeden yana olduğunu, sonuna kadar bunu savunacağını belirtmekten kaçınmayan Enver Sedat söylediklerinde ne kadar içten olduğunu son davranışı açıkça ortaya koymaktadır. Kıbrıs'ın bağımsızlığına yönelmiş olan bu hareketi emperyalistler elaltından destek-

lemişler, her olanak gördüklerinde Mısır'ı kütlemek istemişlerdir.

ABD'nin Mısır'ın bu hareketini desteklemesi onun emperyalist çıkarlarının gereğinin doğal sonucudur. Bununla birlikte Mısır barışmak istediği İsrail'den en azından istediği ödünleri koparabilmek için sağlamak istediği kamu oyunun oluşmasını bu davranışıyla olumsuz yönde etkilemiştir. Enver Sedat'ın LARNAKA seferinden dönen komandolarına başarı madalyalarını vermesi: O'nun ülkelerin bağımsızlığını tanıma ve iç işlerine karışmama kurallarına olan bağlılığının ölçütü olduğu gibi, kaba beceriksiz bir burjuva politikacısı olduğunu da kanıtlamıştır. Artık devlet olarak Mısır tüm davranışlarıyla emperyalizmden yana tavır almakta, bütün ısrarlı vurgunlamalarına karşılık Filistin sorununa ilişkin ne derece içten yada içten olmadığını açığa vurmaktadır.

Mısır'ın, Kıbrıs'ın bağımsızlığına yönelmiş bu davranışının el tutar yanı yoktur. Böyle bir tavrın savunulması olsa olsa ancak bağımsızlık ve özgürlüğün benimsenmemesiyle mümkündür. Bırakın sosyalist olmayı, bir demokrat olmanın gereği bile bu ve benzeri davranışların karşısında yerini almaktadır. Bu türden uygulamaların süre gelmesi durumunda deyim uygunsu devlet olarak güvenliği kalmaz, heran yeni bir saldırıyla karşı karşıya kalabilir.

Bu arada şunu da belirtelim ki, Kıbrıs Türk Toplum Lideri de Mısır'ın bu davranışını benimser bir tavra girmiştir. Oysa Kıbrıs'ın bağımsızlığına yönelmiş her hareketin savunulması ya Kıbrıs'ın bağımsızlığını istemekle ya da ırkçılıktan kaynaklanan duygusal düşmanlıkla açıklanabilir. Aynı olay, Larnaka Havaalanı'nda değil de Ercan Havaalanı'nda olsaydı, yine aynı tavır mı alınacaktı. Mısır'ın aynı davranışı olumlu mu karşılanacaktı; sanmıyoruz, tersine en sert tavır alınacaktı. O halde neden Kıbrıs'ın Rum kesiminde bütün kurallar çiğnenerek yapılan saldırı hoş karşılanıyor?

Kaçırılan rehinelere kurtarılması için yapılması gereken hareket mutlaka silahlı saldırı biçiminde mi olmalıydı? Hayır. Böyle bir şey savunulamaz. Koşulların gerektirdiği hareket biçimi uygulanmalıydı. Örneğin gerillaların ikna edilmesi için çalışmak v.b. Bununla birlikte uluslararası kurallar ve Kıbrıs'ın bağımsızlığı gözönüne alındığı zaman hareket biçiminin ne olacağı ortaya çıkar. Ama Mısır yöneticileri böyle düşünecek yetenekte değiller. Onlar, burjuvazinin temsilcileri, emperyalizmin işbirlikçileridir. Bu nedenle uygulayacakları hareket biçimi de mutlakaşmayı içeren yöntemlere göre bulunacaktı. İşe bu hareket biçimi yada çözüm biçimi silahlı saldırı içişlerine karışma, ülkenin bağımsızlığına rağmen davranma. Sonuç 15 ölü, birçok yaralı yada politik haydutluğun cezası.

kültür, sanat, edebiyat, dil

dil konusunda bir araştırma

bende : minte, mindide, mintede
 sende : sinte, sinide, sintede, seninde
 onda : anta, anda, antada, anında
 sizde : sizinte, siznide, sizlerde...

bize : bizge, bizke, bizine
 size : sizge, sinlerge, sinlerke, sizine (benzeri örnekler için bak. a. g. e.)

Kelimelerde ses değişikliği sonucu yeni şekiller oluşumu sık sık rastlanan bir olgudur:

yupka - yuvka - : yufka
 obke - övke - : öfke
 minmek (Azeri lehçesinde): binmek.

Kürtçede ve Kürtçenin Lehçeleri arasındaki telâffuzla ilgili ses değişmelerini aşağıda etraflıca incelediğimizde ilginç bazı veriler ortaya çıkacaktır.

Bu bölümde ilkin Kurmanca - Zazaca - Soranca gibi Kürtçenin belli başlı üç büyük lehçesi arasındaki ses dönüşümleri ve telâffuz değişiklikleri bazı kelimeler örnek verilerek açıklanacak, sonra da Kurmanc ve Zaza Lehçeleri arasındaki diğer dönüşümler belirtilecektir. Ayrıca her lehçenin kendi şiveleri arasında da bazı dönüşümler sözkonusu olup zaman zaman bunlar da hatırlatılmıştır.

KÜRTÇENİN LEHÇELERİ ARASINDAKİ SES DÖNÜŞÜMLERİ:

A) Kurmanci - Zazaki - Sorani arasında:

Önce şunu belirtelim ki bu lehçeler arasındaki ses dönüşümlerinin önemli bir bölümünün iki grup arasında olduğu görülür:

I) m - b - p - f - v - w harfleri arasındaki ses dönüşümleri.

II) s - ş - ç - j - z g - y " " " "

Bunlardan başka:

III - Sesli harflerden bazıları arasındaki ses dönüşümleri ve

IV - Geriye kalan bazı sessiz harfler arasındaki dönüşümlerden de sözedilebilir.

Şimdi sırayla bu gruplar arasındaki harf (ses) dönüşümlerine ait bazı örnekler verelim:

I - v - m - w harfleri arasındaki dönüşme: (1)

KURMANCI

ZAZAKI

SORANI

mivan	mêman (mîman)	miwan	: konuk
hêvi	hêvi	hêwi (hiwa)	: umut
belav	vîla (w)	bîlaw	: dağınık, yaygın
havin	amîno	hawin	: yaz
bîy	vam	bawî	: badem
rovi (revî)	luwî	rêwî	: tilki
temam	temam	tewaw	: tamam
niv	nêm	niw (nêw)	: yarın
nav	name	naw	: at
çav	çim	çaw	: göz
rojava	rojawa	rojawa	: batı
kevçi	kewçik	kewçik	: kaşık
bî nîvis	bî nus (bî nîwis)	bî nus (bî nîwis)	: yaz
pîvan	pîmawîş (peymawîş)	piwan	: ölçmek
zîman	ziwan	ziwan	: dil
kuvarîk	kuwarîk	kuwarîk	: mantar
rev	rem	raw	: kaçış
tirkevan	tirkeman	tirkewan	: ok - yay
nîvîn	lîvîn	nîwîn	: yatak
dev		dem	: ağız
navçav		nawçaw	: yüz alın
şîvîr		şîwîr	: karaca, geyik
dumayî		dowayî	: son
şemşemok (şebşemok)	şewşewîk	şemşemekure	: yarasa
av	aw	aw	: su
şev	şew	şew	: gece
gavan	gawan	gawan	: çoban, otarcı
şîvan	şîwane (şane)	şîwan	: çoban
kulav	kulaw		: keçe
bav	bawk	bawk	: baba
gav	gam	gaw	: adım, an
zîvîstan	zîmîstan	ziwîstan	: kış
zava	zama	zawa	: damat
derve		derwa	: dışarı
lêv	lew		: selam
xeym	xeyim	xeyw	: çadır, otak
şîv	şam		: akşam yemeği

v, w harfleri arasındaki dönüşmeler örneğin Zazaca'nın içindeki şiveler arasında da vardır. xevtyayîş - xemtîyayîş: çalışmak, vatiş - matiş (Egil ağzında): söylemek gibi.

2 - "b" harfi ile m - p - v - w - f harfleri arasındaki dönüşmeler

bûk	wêk	bûk	: gelin
belk	velg		: yaprak
berf	vewır	befır	: kar
ba	va	ba	: rüzgâr
belav	vıla	bılaw	: dağınık
bijartin	vijnayış	bijardin	: seçmek
varrig	varrig	barraka	: 1 - 2 yaşındaki tavuk
birûsk	virşik, virso	birûsk	: yıldırım
bijang (bije)	muje (boje)		: kirpik
par	bar	par	: pay
xweber	xwever (xwiver)		: kendiliğinden
bivık (bibık)	bibık (biwık)		: gözbebeği
bore	vênı		: geç
bang	veng		: ses
baran	varan	baran	: yağmur
bazdan	vazdayış		: koşmak
ber	ver	ber	: karşı
birketin, bir kırın	vir kerdış	bir kewtın	
		bir kırdın	: hatırlamak, unutmak
pic (pinc)	binc (pinc)		: piç
beredayi	veradaye		: terk edilmiş, barıkılmış
berê	verê	berê	: önce
ber ketin	ver kewtış	ber kewtın	: üzülme, utanmak
bêjı	vajı		: söyle
biji	weş bi	biji	: yaşa
mêb	mêb (mêw)	mêw	: asma ağacı

Bu harfler arasındaki dönüşümler yine lehçelerin kendi şivelerinde bulunur:

Örneğin Zaza şivelerinde:

muje - boje (bije): kirpik,

xebtiyayış - xeftiyayış: çalışmak,

xebtiyayış - xevtiyayış - xewtiyayış: çalışmak

zerbet - zerafet (Dersim şivesi): yoğurtlu - yağlı bir yemek.

binc - pinc: piç

tebiştış - depiştış (Bingöl şivesi) - tewiştış: tutmak, yakalamak

3 - "f" harfi ile "w", "v" harfleri arasındaki ya da;

"p" " " "w", "v" " " dönüşümler; yahut da w - p, f - p; v - f, w - f dönüşümü.

heft	hewt	hewt	: yedi
neft	neft	newt	: petrol
m'ave	mefin		: atma
pelg	velg		: yaprak

Zazaca'da:

tepiştış - tewiştış : yakalamak, tutmak

patire - fetır : mayasız ekmek

zav - zaf : çok

vindertış - findertış (Dersim şivesi) : durmak

4 - Bazı harfler (w, e, n gibi) bazı lehçelerdeki kelimelerde zaman zaman düşer:

ketin	kewtış	kewtın	: düşmek
ter	tern	ter	: yaş, taze
riş	eriş	riş	: sakal

5 - "w" ile "v" harflerinin "y" harfine dönüşmeleri:

pivaz	piyaz (piyonz)	piyaz	: soğan
suvar (suwar)	suwar	suwar (suyar)	: süvari
sêv	say	sêw	: elma

DEVAMI GELECEK SAYIDA

dil, herhangi bir sosyal sınıfın, ya da ferden veya sosyal gurubun malı değildir. Yani dil, bahse konu milletin bütün fertlerinin ve insanların ortak malıdır. Bu mütalanın işiği altında; gayet basit ve sade olarak, dilin tarifini yapabiliriz.

Dil vasıtaadır; öyle bir vasıtaadır ki, bu vasıtanın sayesinde insanlar birbirleriyle anlaşabiliyorlar. Konuşabiliyor ve yakın ya da uzaktan; birbirleriyle haberleşebiliyorlar. Yani her milletin özel bir dili vardır ve bu dil aracılığıyla o milletin bütün fertleri kendi aralarında anlaşabiliyor, konuşabiliyor, alış-verişlerini ferdi ya da toplumsal seviyelerde, düzenleyebiliyordu.

«Evet, biz ana dilimizle okuma yazma bilmiyoruz. O dil ki, O'nunla okuyup yazmak bütün diğer dillerden daha kolaydır. Ben bizzat kendim denemişimdir: Okuma yazması bulunmayan bir Kürt, bilgi ve kabiliyetine göre, beş ilâ otuz gün zarfında, Kürtçe okuyup yazmayı öğrenebilmektedir.

OCAĞI YIKILASALARI!.. Siz ki yabancı dilleri öğrenmek için yıllarca çalıştığınız ve halâ da çalışıyorsunuz ve sırf yabancı birtakım «palavralar» için didiniyorsunuz, o kadarlık bir zamanınız yokmudur?.

BE HERİFLERİ!.. UTANIN, SURATINIZ KIZARSIN.. YA DİLİNİZLE OKUYUP YAZMAYI ÖĞRENİNİZ YA DA DEMEYİNİZ Kİ BİZ KÜRDÜZ. DİLİNİ BİLMEDİKTEN SONRA KÜRT OLMANIN HİÇ BİR ONURLU TARAFI YOKTUR. VE SİZLER İÇİN İSE BÜYÜK BİR YÜZ KARASIDIR BU. (3)»

Zaza (Dımılı) lehçesinde yazan bir şair MELA Y XASI

Hemen her dilin olduğu gibi Kürtçe'nin de bazı lehçeleri vardır. Kısaca bunlar Kurmançî, Soranî, Hewramanî (Goranî) ve Zazakî (Dımılı) lehçeleridir. Goran ve Zaza lehçelerinin birbirine çok yakın olduğu belirtilir. Türkiye Kürdistan'ında konuşulan Lehçeler bilindiği gibi Kurmanç ve Zaza lehçeleridir. Genel olarak Kürtçe ihmâl edildiği gibi Zazaca da lehçe olarak çok ihmâl edilmiştir. Zaza lehçesinde yazılı metin bile elde pek yoktur. Bugün de arkadaşlarımızdan bazıları bu lehçeyle uğraşmayı önemsememekte hatta küçümsemektedir. Oysa halkımızın bir bölümünün konuştuğu bu lehçede bir yazı dili oluşturup bunu gelecekteki ideolojik-politik mücadelemizde kullanamazsak bu lehçeyi konuşan halkımızı nasıl mücadele alanına çekebiliriz? Şüphesiz Kürtçenin diğer lehçeleri için de bu geçerlidir.

Bu düşünceden hareketle Zaza Lehçesi'ni de incelemenin gereğini yeterince kavramalıyız. Bu lehçeyle ilgilenirken Zaza toplumunda göze çarpan bir kaç noktayı da hatırlatmakta yarar görüyoruz. Zazalar (bu sözcüğü, bu lehçeyi konuşan Kürtler için kullandığımız hatırdan çıkarılmamalıdır), özellikle dağlık bölgelerde ve nehirlerle yakın yerlerde yaşamaktadırlar. Zazaların yaşadığı bölgeler genellikle dağlık olduğundan Siverek gibi bazı bölgeler dışında belirleyici bir toprak ağalığı yoktur. Bunun yerine katı bir dinsel feodal yapı vardır. Türkiye'deki Alevî Kürtlerin büyük bir kısmı Zaza Lehçesini konuşmaktadır. 20. yy.da Türkiye Kürdistan'ında meydana gelen iki büyük ulusal ayaklanmanın (Şex Seid ve Dersim) merkezi Zazaların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdir. Son olarak şunu da söyleyebiliriz ki, belirleyici olmamakla beraber günümüzde gericî MSP ve özellikle faşist MHP, Zazaların çoğunluk olarak yaşadığı Elâzığ, Palu, Bingöl, Erzincan gibi şehirlerde etkin olabilmektedir. Bütün bu özellikler elbette Zaza olmanın kaynaklanmıyorlar. Bunların nedenleri sosyo-ekonomik yapıda aranmalıdır. Ama göze çarpan durum yukardaki gibiyse bu gözardı edilemez.

Burada asıl konumuz yazının başlığında görüldüğü gibi Zazaca yazan bir Kürt şairidir. Ancak çoğumuzun adını dahi belki duymadığımız bu şairden, Mela Y Xasî'den söz etmeden önce, yanlış anlaşılmalara önlemek için konuyu biraz açma gereğini duyduk. Bu gün bir yandan bazı sapık akımlar diğer yandan gericiler ve faşistler sinsice halk arasında sun'î çelişkiler yaratma çabasında dırlar. Örneğin Zazaların Kürt olmadığı, ayrı oldukları yolunda söylentiler yayılmak isteniyor. Ya da özellikle Dersim Zazaları arasında onların Horasan'dan gelen Türkler oldukları propaganda ediliyor. Bunlar ne kadar saçma olursa olsun, hafife alınamazlar. Halk arasında bilinçsizce bu yöllü düşüncelere kafası takılanlara da rastlanıyor ne yazık ki. Örneğin Kurmançlar Dımılı dedikleri Zazalar da Kırdasî dedikleri Kurmançları küçümserler. Bu tip yanlış kanılar küçümsemeden, bilimsel dayanakları olan ciddi çabalarla ve azimli çalışmalarla yok edilebilecektir. "Zalara da Kürttür" diyerek kesip atmak her şeyi halletmez.

Verilecek olan çok yönlü mücadelenin bir parçası da dil ve kültür alanındadır.

Zazaca (Zaza Lehçesi) üzerinde çalışmalar için sözlü kaynaklar hayli bol olmakla birlikte (örneğin sözcük, deyim, atasözü, vecize, masal, destan, türkü hikâye, fıkra, bilmece vs. derlenebilir) Yazılı metin yukarıda da belirttiğimiz gibi hemen hiç yoktur. Zazaca yazılmış biricik eser olarak elimizde Mela Y Xasî'nin yazdığı Muhammed'in doğumunu anlatan "Mewlid" adlı eser vardır. (Bildiğimiz bir diğer eser de P. Lerch'in "İssledovanija of iranskix Kur-dax i ixpredkax severnyx Xaldejax" adlı eseridir. Bu eser 1858'de St. Petersburg'da basılmış olup 85-108 sayfaları Zazaca-Rusça sözlüktür. Adı geçen eserin adına bibliyografyalarda rastlıyoruz)

İçeriği itibarıyla Peygamber Muhammed'in doğumunu konu edinen Xasî'nin Mewlid'i İslâmî din bilgilerine bağlı idealist ve metafizik görüşler taşır. Aynı zamanda mistik bir hava da vardır Mewlid'de. Ancak böyle de olsa eseri ve yazarının yaşamını incelemekte yine yarar var kanısındayız. Halk kültüründe kimi gericî öğelerin ve yapıtların olduğunun bilincinde olmalıyız. Önemli olan bunlardan ilerici ve devrimci olanlarını ayıklamak veya böylesi yeni eserler ortaya çıkarmaktır. Ancak bildiğimiz gibi dil, sınıflara göre ayrılmaz. Yani bir ulusun çeşitli sınıfları aynı dili konuşurlar. Bizim yapacağımız, dilin yapısını iyice kavrayıp ondan devrimci ideolojimiz doğrultusunda yararlanmaktır.

Xasî'yî ve eserini de bu amaçla konu edindik. Zaza Lehçesinde hemen hemen elimizde bulunan tek yazılı metin Xasî'den kalmıştır. Din adamı da olsa, dinsel görüşler de taşısa yazılı Arapça, Farsça, Türkçe yerine öz dili Kürtçenin Zaza Lehçesiyle yazma-

sı onun zamanına göre ilerici bir yan olan Milliyetçiliğinden kaynaklanmaktadır. Kürt edebiyatıyla, özellikle Klasik Kürt edebiyatıyla ilgilenen herkes görecektir ki, bu alanda verilen eserlerin çoğunun yazarı din adamlarıdır. Çünkü Kürt köylü ve göçebeleri içinde bulundukları maddi şartlar gereği ve eğitim olanaklarından yoksun olmaları sonucu böyle eserler ortaya koyamazken din adamları ve feodellerden bazıları buna zaman ayırabilmiştir. Bunların içinde milliyetçi ve ilerici olanlarına rastlıyoruz. Şex Rıza Telebani (1842-1910) bunun için anılabilir. Örneğin Şex Rıza bir şiirinde adeta Kürt köylülerine seslenerek:

Şeyhler yatı namazında uyuklamazlar tabii,
Sizin gibi sabahın köründe kalkmıyorlar ki." demektedir.

Zaza Lehçesi'nin tatlı bir yazı dilinin olabileceği ve sanatta kullanılacak zengin bir yapıda olduğu, işlendikçe gelişebileceğinin -dil açısından- iyi bir örneğini veren Xasî'nin kullandığı dil için bir kaç örnek vermeden önce Xasî'yi tanıyalım. Yazılı kaynaklarda hakkında bilgi bulamadığımız Şair'in yaşamını bazı yakınlarından ve yaşlılardan öğrenebildik.

Eskiden şimdiki Bingöl il merkezinin yerinde (veya yakınında) bulunan Şin Köyü'ne Xasî'nin atalarının Bağdat tarafından geldiği ve daha sonra buradan Diyarbakır-Lice'ye bağlı Hezan (Savat) bucağına göçtükleri belirtilir. Asıl adı Ehmed olan şair, Hezan'da yaklaşık 1863 yılında doğdu. Xas kabilesinden olduğu için sonradan Mella Ahmede Xasî diye tanındı. Babası Mela Hesen'dir. Adından da anlaşıldığı gibi babası da Mela (din hocası) olduğundan, Mela Ahmede Xasî Kürdistan'da geçerli olan medrese öğrenimi yaptı. Arapça, Farsça ve Türkçe bildiği belirtilen Xasî'nin eserlerinden İslâm felsefesi ve tarihini de iyi bildiği anlaşılmaktadır.

İcazesini (dinsel eğitimini tamamlayanlara verilen diploma) Diyarbakır eski müftülerinden İbrahim'den almış, uzun süre Hezan Şeyhi'nin yanında kalmıştır.

Sultan Abdulhamit'in despot yönetimi döneminde Kürt Milliyetçisi olduğundan dolayı Rodos Adası'na sürgüne gönderilir. Altı aydan fazla orada kaldığı belirtilen Xasî, daha sonra serbest bırakılır. Bu konuda bilgi almak için baş vurulan bazı kişilerin bilgi vermekten korktuklarını gördük.

Zazaca Mewlid'i 1900'da yazan Şair'in başka eserleri de olabilir. Birkaç kitabını Urfa'lı Kemal Badıllı'ya verdiği, bazı kitaplarının ise 12 Mart sırasında bir torunu tarafından yakıldığı söylendi.

Çağdaşı Ziya Gökalp'ı zaman zaman eleştirdiği belirtilen Xasî'nin keskin bir zekâsı vardı. Kendisine bir gün sigaranın helal mi haram mı olduğunu soran birisine verdiği "Eğer helala ma simeni, eger herama ma veşneni" (Helâl ise içiyoruz, haramsa zaten yakıyoruz) cevabı ünlüdür.

Mewlid 16 manzum bölümden oluşmaktadır. İlk 14 bölümü Zazacadır. 14. bölümden sonra kısa bir açıklama şeklinde "gala-pey" (son söz) vardır. En son iki bölüm ise Arapça olarak yazılmıştır. Bunlar da ebced hesabıyla 1316 (1900-miladi) tarihi düşürülmüştür.

Zengin kafiyeyle biten 756 mısralık eser, güzel bir Bingöl Zaza şivesiyle yazılmış olmasına karşın, metinde yer yer dinsel Arapça, Farkça kavram ve sözcüklere de rastlanır. Mısralar 11 hecelidir.

Bu noktada şunu da belirtmeliyiz ki, Zaza Lehçesi bölgeden bölgeye hayli farklılık gösterir. Ama unutmamak gerekir ki, yıllar yılı bir alfabeyle bile sahip olamamış, ortak bir yazı dili yaratması sömürgecilerce önlenmiş olan bir toplumun dili elbette böyle olacaktır. Bu günkü aşamada olsun farklılıkları ilkin anlamak, sonra bunları gidererek ortak bir yazı dili yaratmak için bu konuda azimli ve yılmadan çalışmak, çekinmeden yazmak gerektiğini unutmamalıyız.

Dili, kültürü, sanatı baskı altına alınmış yok sayılmak istenmiş olma-ölüm, gün gelmiş bu baskı ve zulüm çemberini yarmıştır. Kaldı ki, her şeye rağmen Kürt Dili'nin yazılı edebiyat alanında iyimser olmamızı gerektiren bir geçmişi vardır. En azından 10. yy'den günümüze kalan Kürt yazıları ve şairlerinin eserleri vardır.

Oysa örneğin Alman şiiri ancak 14. yy. Belçika edebiyatı ancak 19. yy., Bulgar edebiyatı 19. yy., Danimarka şiiri 17. yy., İngiliz şiiri 14. yy., İspanyol şiiri 11. yy., Fransız şiiri 11. yy., Fin şiiri 19. yy. Rus edebiyatı 12. yy. sonrası ortaya çıkıp gelişmeye başlamıştır. Afrika uluslarının çoğunun da daha yeni olduğu düşünülürse Kürt dili ve edebiyatının pek şanssız olmadığı daha iyi anlaşılacaktır.

Sözlü, anonim halk edebiyatının dışında edebiyatta başlangıç dönemlerinde genellikle dinsel konuların ele alındığı da bilinmektedir.

Xasi'nin Mevlidinden bir kaç alıntı yaparak Zazacayı kullanış biçimine bakalım. Tekrar tekrar hatırlatalım ki, burda bize yaracak olan Xasi'nin dilidir, düşüncelerinin ne olduğu ise malum. Asıl önemlisi bundan sonra da Zaza Lehçesiyle yazmayı sürdürmek istiyoruz. Bu nedenle Xasi'der başladık, çünkü geçmişte yazılanları bilmeliyiz.

Mewlid'in Arap harfli 1. baskısında kitabın 400 adet basıldığı da belirtilmektedir. Aşağıdaki alıntılar bu birinci baskıdan latin harflerine çevrilmiştir:

"... Ger tı yew mewlid xwı ri wendış bîdi,
Lazımo tertib bızani pê bîdi
Ewwela tezyinê Xwı, eylanê xwı,
Ca bıyari-be'di cuud û buxûr,
Şerbet-û mûman zi roni bê qusûr,
Henki nan û Salı zi roni bîra,
Venda çende merdiman qasê xwı ra..."

Türkçesi:

"...Bir mevlid okutacak olursan,
Usûlüne uygun yapmalısın,
İlkin çocuklarınla süslenmem gerekir kendi halince,
Sonra getiresin cu'ud ve buhuru (bunlar dinsel yemeklerde kullanılır)
Şerbet ve mumları da kusursuzca koyacaksın,
Azıcık ekmek ve tuzu da koymalısın,
Ve çağırasın bir kaç kişiyi kendin gibi olanlardan"

"...Ewweli Xellaqi kulli masiwa,
Tım tenê bı, baş bızane bi newa,
Ni enu erd û eni ezmeni bi,
Ni Periyyu cınni nê insani bi,
Ni eni ruci w şewi, ni nızd û dūr,
Ni zemani, ni mekâni be qusûr.
.....(enu mebbesê çimbıyayışê eşyanu sırrê Hûmay o).

Türkçesi:

"...Önceleri tüm kâinatın yaratıcısı,
Hep yalnızdı bunu böyle iyi bilesin.
Ne buyer, bu gökler vardı.
Ne peri, ne cin ve insan..
Ne bu gündüzlerle geceler, ne yakın ne de uzak,
Ne de bu kusursuz mekân ve zamanlar."
(Bu eşyaların yokluğu ve Tanrı'nın sırrı konusudur).

"...Be'di cu va:—Ey gelem nustiş bike,
Va'z dı emrê to de wa vatiş bike.
Va: —Bı nusne yew çıniko Xeyrê mın
Hem mihemmed gasid o gey emrê mın."
(Enu mebbesê emrê Humay o geyu gelemı).
"...Sonra dedi ki: —Ey kalem yazıver,
—Emrindeyim, söyle, dedi.
—Yaz benden başkası olmadığını, dedi.
Hem Muhammed de elçidir benim için.
(Bu Tanrı'nın kalem için emridir).

"Tım gıcı ra pawuti yi kafıran
Cayke 'Ebdullahi bıksi bi bıran

Rayke hewtay heb cuhud piya bi heval
Sondi wendi kerdı egdikew
Yu heta ger nîro kıştış ma hema,
Gu bigeyrın ruc û şew tı yi dıma..."

"Mıyani Şam'ıra Wurıstı hergu hew
Şiyni reyne ni bı şew
Kewti çûli Kerbelayı Kafiri.
Şi heta dare Mekî zey adır i,
Kerdi casûsi heta yew rûcîke,
Ame 'Ebdullah tenî şî çûlike."

Türkçesi:

"..... Kâfirler hep beklerlerdi çocukluktan beri,
Bir fırsatını bulup abdullah'ı öldürmeye.
Bir keresinde yetmiş Yahudi arkadaş olup,
Yeminler içerek öylesine sözleştiler ki,
O öldürülmeyinceye dek,
Onun peşinde olacağız gece gündüz..."

Kalktılar Şam'ın içinden,
Hem gece hem gündüz gidiyorlardı.
Kâfirler düştüler Kerbelâ Çölü'ne,
Gittiler Mekke civarlarına dek ateş gibi,
Hatta araştırdılar, ta ki bir gün,
Abdullah yalnız gidince çöle..."

Oala pey:

Temam vıraştisê Mewlidi kerd bı yardımê Xalığı... bı dest
Ehmedê Xasî Hezan'dı, henzar-û hırı sey, û şıyyis serri de tarixi
Erebı bızan.

Son söz:

Mewlid'in hazırlanması tamamlandı. Yaratıcı (Tanrı) yardımıyla..
Ehmede Xasi'nin eliyle Hezan'da, Arabi tarihiyle 1316'da bilesin.

YÖNTEM YAYINLARI:

* MAO TSE TUNG SİYASAL
BİR PORTRÉ
MAOCULUGUN SOSYO -
POLİTİK ÖZÜ
İKİ KİTAP 35. - TL.

* SOSYAL EMPERYALİZM
TEZİ ÜZERİNE I. 12. - TL.

* BARZANİ'YLE KONUŞMALAR
Dana Adams Schmidt 12. - TL.

* KÜRTLERİN KÖKENİ
İhsan Nuri 20. - TL.

* IRAK KÜRDİSTAN'I
KURTULUŞ MÜCADELESİ
Edgar O'Ballance 25. - TL.

* EMEK PARTİSİ VE
ANTİREVİZYONİST
MÜCADELE
Enver Hoca, 22,50 TL.

* İDEOLOJİK, POLİTİK, EKONOMİK
SORUNLAR ÜZERİNE
Kim İl Sung, 10. - TL.

* VIETNAM İŞÇİ PARTİSİ
TARİHİ / Resmi Yayın, 12,50 TL.

* GÜNEY AFRIKA
KURTULUŞ MÜCADELESİ
Alex La F Guma 15. - TL.

* GÜNEY YEMEN
KURTULUŞ MÜCADELESİ
8. - TL.

* POLİSARIO
7,50 TL.

* ANGOLA KURTULUŞ
MÜCADELESİ
Basil Davidson, 22,50 TL.

* ERİTRE'DE DEVRİM
7,50 TL.

* ANARŞİZM
Jacques Duclos, 7,50 TL.

* 1905 DEVRİMİ ÜZERİNE
YAZILAR
Lenin, 15. - TL.

* HALK SAVAŞININ
ASKERİ SANATI
Vo Nguyen Giap, 25. - TL.

* TARİH BENİ
BERAAT ETTİRECEKTİR.
Fidel Castro, 10. - TL.

* MARKSİZMİN
TEMEL KİTABI
Emile Burns, 20. - TL.

* MOZAMBİK KURTULUŞ
MÜCADELESİ
Eduardo Mondlane 15. - TL.

* DOĞU'DA ULUSAL
KURTULUŞ HAREKETLERİ
V. İ. Lenin 30. - TL.

* FİLİSTİN'DE HALK SAVAŞI
VE ORTADOĞU
Nayif Havatme, 20. - TL.

* İRLANDA SORUNU / İnceleme
Georg Kramer, 12,50 TL.

YÖNTEM YAYINLARI
P. K. 1196 - İSTANBUL

R A P O R

No: 80

Erzurum-Cumhuriyet Savcılığı'nın 10.2.1978 tarih ve 978/ sayılı jası ile muayenesi istenen Metin Karatekin'in yapılan muayenesinde:

Sırtta sol omuz alt kısmında 6x7 cm ebadında her iki kaşıda 15x15 cm ebadında ve her iki baldırda 20x10 cm ebadında künt travmatik muhtemelen dövülmeyle ilgili ekimolar ve çizikler tesbit edildi.

Alınan bu yaraların gahsin 5(baş) gün iş ve gücüne mani 15(enbeş) günde tıbbi tedavi ile şifa bulacağını bildirir katı kanaat raporudur. 10.2.1978

Dr. Mehmet İbrahimova
Filiş Deliş... 06. Tbb.

İşkencecilerden hesap sorulmalıdır

EMEKCİ HALKIMIZ VE GENÇLİĞİMİZ ÜZERİNDEKİ BASKILAR SÜRÜYOR

SÖMÜRGEÇİLER, emekçi halkımız ve onun bir parçası olan Devrimci Demokrat Gençliğin üzerindeki sömürü ve baskıları bütün acımasızlığıyla devam ettirmektedir. Sömürgecilerin ırkçı şöven baskıları ve asimilasyoncu uygulamaları yaşamın bütün alanlarında kendisini hissettirmektedir.

Son dönemlerde pek çok yerde tekrar silâh arama, ya da soyguncular yakalama bahanesiyle şehir ve köylerde düzenlenen operasyonlarda, halka karşı düşmanca tavırlar takınılmakta, pek çok suçsuz insan yok yere yakalanmakta, karakollarda falakaya çekilmekte, işkenceye uğratılmaktadır. İnsanlar çoğu kez suçsuz olduklarında da günlerce sorgusuz sualsiz karakollarda tutulmakta, zorla suçlu yaratılmaya çalışılmaktadır.

Geçtiğimiz Şubat ayı başlarında, Erzurum'da polisler, bir olayla ilgili olarak yaptıkları operasyonda, onarım halinde olan oir otele baskın yapmışlar, otel salonunda ele geçirilen bir tabanca yüzünden orada kalmakta olan üç öğrenciyi yakalayarak karakola götürmüşlerdir. Karakolda söz konusu gençlere günlerce dayak atılmış, tabancanın kendilerine ait olduğunu söylemeleri için zorlanmışlardır. Bunun sonucu olarak Şefik Beyaz adındaki öğrenci tabancanın kendisine ait olduğunu söylemiş. Bunun üzerine Şefik Beyaz adındaki öğrenci tutuklanmış, diğerleri serbest bırakılmışlardır. Ancak Şefik Beyaz savcılıkta verdiği ifadede tabancanın kendisine ait olmadığını, işkence sonunda bunu kabul et-

mek zorunda kaldığını belirtmiştir. Öğrencilerden Metin Karatekin'de savcılığa oşvurarak, karakolda polislerin kendisine işkence ettiklerini iddia etmiştir. Bu iddia üzerine yaptırılan tıbbi muayenede Metin Karatekin'in işkence gördüğü doktor raporuyla da doğrulanmıştır. Şefik Beyaz adındaki öğrenci tabanca bulundurma suçundan halen tutuklu bulunmaktadır.

Yine Erzurum'da DEVİRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİK DERGİSİ'ni sattığı gerekçesiyle bir öğrenci gözaltına alınmıştır.

28.1.1978 tarihinde Cizre'ye bağlı YAFES Köyünde, gece meçhul kişilerin oluşturdukları bir grup tarafından araba soygunu yapılmak istenirken jandarmalar tarafından bastırılmış, aralarında çatışma olmuş ve bir jandarma eri boğazından hafif yaralanmıştır. Soyguncular gece karanlığından yararlanarak kaçmışlardır. Bunun üzerine 29.1.1978 tarihinde soygun olayı ile ilgileri bulunmayan çevrenin yakın köyleri olan ve Batıyan aşiretine mensup Genda, Züran ve Kanırür köylerine askeri baskın yapılmıştır.

Genda, Züran, Kanırür köylerine gece yarısı yapılan baskın sadece dek sürmüştür. Baskın sırasında genç, ihtiyar, kadın, çocuk demeden herkes dövülmüştür. Bundan başka jandarmalar tarafından insanlık dışı hareketlerde bulunulmuş, kadınların üzerleri bile aranmıştır. Gende Köyü'nden üç tüfek, kırk paket mermi, bir tabanca, Züran köyünden üç tüfek, Kanırür Köyü'nden bir tüfek ele geçirilmiştir. Bu silâhların sahipleri olduğu iddia edilen Mehmet Kulanç, Ömer Botnar, İbrahim Botnar, Halil Acar,

Ömer Bilgiç ve yanlarında üzerinde herhangi bir şey yakalanmayan Ömer Değer de kasıtlı olarak tutuklanmıştır.

Adı geçen kişiler, Cizre ilçesi Merkez Karakoluna götürülmüşler ve vicdanlara sığmayan dayaklara maruz bırakılmışlardır. Edinilen bilgilere göre baskın sırasında silâhsız olarak yakalanan Ömer Değer, bundan bir yıl önce koyunları güderken yanından geçen Cizre Merkez Karakolundan Başçavuş Hüseyin Kılıçaslan yönetimindeki askerler tarafından aranmış ve üzerinde silâh bulunmuştur. Karakola götürülerek dövülmüş. Olayı duyan Ömer Değer'in oabası karakola giderek başçavuşla görüşmüş. Başçavuş 5000 lira verirse oğlunu bırakacağını söylemiştir. Bunun üzerine istenen paranın oir miktarı verilmiş, diğer kısmının da daha sonra verileceği söylenmiş. Ardından Ömer Değer serbest bırakılmıştır. Aradan bir yıla yakın zaman geçmiş, bu zaman süresince paranın geri kalan kısmı ödenmediği için 29.1.1978 tarihinde soygunla ilgili olarak köye yapılan baskında bu sefer tekrar Ömer Değer yakalanmıştır. Başçavuş Hüseyin Kılıçaslan'ın, soygun sırasında çıkan çatışmada boğazından hafif yaralanan askeri sıkıştırarak bu suçu Ömer Değer'in üstüne atmasını istediği iddiaları da bulunmaktadır. Ömer Değer halen tutuklu bulunmaktadır.

Diyarbakır'da MC döneminden beri Demokratik kitle örgütleri üzerinde sürdürülmekte olan baskı ve yıldırma politikası bugün de devam etmektedir. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Birinci Şube yetkilileri, yasal olmayan keyfi davranışlarla, demokratik kitle örgütlerinin yasalarla garanti altına alınmış olan demokratik faa-

liyetlerini engelleme yoluna gitmektedirler. Kitle örgütlerinin çeşitli geceler düzenlemek için yapılan başvuruları, yasal olmayan birtakım istemler önü sürülerek geri çevirilmekte, bu tür işlemlerde bulunulmasının yasal hiçbir dayanağının olmadığı kendilerine söylendiğinde de düzenlenmek istenilen gecelere müsaade etmemektedirler. Örneğin iki ay kadar önce, şiir, fıkra, müzik ve folklor yarışması düzenlemek için yapılan başvuruda tertip komitesiyle birlikte, bütün yarışmacıların da adresleri, hüviyet cüzdanları sureti ve yarışmada söyleyecekleri şiir, fıkra ve müzik parçalarının sözleri istendi. Kendilerine yarışmaya kimlerin katılıp katılmayacağını ve yarışmada ne söyleyeceklerinin daha şimdiden saptanamayacağı, bunun şimdiden mümkün olmadığı, kaldı ki yasalarda tertip komitesinin dışında kimseden böyle bir şeyin istenemeyeceği belirtildiği halde kendileri öldüklerini okumuşlar ve bütün başvurulara rağmen geceye müsaade etmemişlerdir.

Aynı gerekçelerle, DDKD Genel Merkezi'nin 21 Şubat Uluslararası Sömürgecilikle Savaş Günü dolayısıyla düzenlenmek istediği kutlama gecesi de engellenmiştir. Aynı yasaklamalar bu tür yasal olmayan gerekçelerle bildiriler ve mitingler üzerine de konulmaktadır.

Onlar bu tür engellemelerle halkımızı ve gençliğimizi yıldırarak ve mücadeleden vazgeçireceklerini sanıyorlar. Oysa halkımız, baskı, engelleme ve yıldırma politikalarına rağmen bıkmadan usanmadan savaşımına devam ediyor. Egemen sömürgeci güçlerin bu tür oyunları onu yıldırıyor, aksine savaşım kararlılığını biliyor.